

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

ADJUSTMENT OF FIRST YEAR MEDICAL STUDENTS IN
FACULTY OF MEDICINE, CHULALONGKORN UNIVERSITY.

Mr. Nattawut Sreewattanawanit

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย	นายณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช
สาขาวิชา	สุขภาพจิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียร

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โสภณ นภาธร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมี กัลยาศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตร พิชัยรัตน์เสถียร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพัน)

.....วิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช : การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ADJUSTMENT OF FIRST YEAR MEDICAL STUDENTS IN FACULTY OF MEDICINE, CHULALONGKORN UNIVERSITY.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. นพ.ณัฏฐร พิทยรัตน์เสถียร, 112 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยการศึกษาวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 247 คน ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายลักษณะทั่วไปของประชากร ได้แก่ ค่าสัดส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานในการทดสอบความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ Pearson correlation, Spearman's rho correlation, Independent samples t-test, One way ANOVA และ Simple and Multiple Regression Analysis.

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม การปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และการปรับตัวด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย โดยพบว่า ปัจจัยที่ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.05$) อายุ ($p < 0.05$) และผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.05$) ปัจจัยที่ทำนายการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.05$) ปัจจัยที่ทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ได้แก่ อายุ ($p < 0.05$) ปัจจัยที่ทำนายการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.01$) และอายุ ($p < 0.05$) และปัจจัยที่ทำนายการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.05$)

ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและการพัฒนาให้นิสิตคณะแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดี

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา สุขภาพจิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา 2556

5574127130 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS: ADJUSTMENT / FIRST YEAR MEDICAL STUDENTS.

NATTAWUT SREEWATTANAWANIT: ADJUSTMENT OF FIRST YEAR MEDICAL STUDENTS IN FACULTY OF MEDICINE, CHULALONGKORN UNIVERSITY.. ADVISOR: ASST. PROF. NUTTORN PITYARATSTIAN, M.D., 112 pp.

This descriptive study was the cross-sectional study aimed to study adjustment in university and associated factors of first year medical students in Faculty of Medicine, Chulalongkorn University. Data were collected from 247 first-year undergraduate students who studied at Faculty of Medicine, Chulalongkorn University in the first semester of academic year 2013. The instruments were 1) Personal Data Questionnaire 2) The Student Adaptation to College Questionnaire. Data were analyzed by descriptive statistics: proportion, percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics used to examine the relationship between adjustment in university and personal factors were Pearson correlation, Spearman's rho correlation, Independent samples t-test, One way ANOVA, and Simple and Multiple Regression Analysis.

The study found that most of first year medical students had moderate to good level in overall adjustment, academic adjustment, personal and emotional adjustment and social adjustment and good level in institutional attachment and goal commitment adjustment. The personal factors that predicted adjustment in university were age, grade point average of high school (GPAX.) and participating in extracurricular activities. These found that high level of participating in extracurricular activities ($p < 0.01$), moderate level of participating in extracurricular activities ($p < 0.05$), age ($p < 0.05$) and GPAX. ($p < 0.05$) were the predictive factors of overall adjustment. GPAX. ($p < 0.05$) was the predictive factor of academic adjustment. Age ($p < 0.05$) was the predictive factor of personal and emotional adjustment. High level of participating in extracurricular activities ($p < 0.01$), moderate level of participating in extracurricular activities ($p < 0.01$) and age ($p < 0.05$) were the predictive factors of social adjustment. High level of participating in extracurricular activities ($p < 0.01$) and moderate level of participating in extracurricular activities ($p < 0.05$) were the predictive factors of institutional attachment and goal commitment adjustment.

This study might help to understand and improve the adjustment in university of first year medical students.

Department: Psychiatry

Student's Signature

Field of Study: Mental Health

Advisor's Signature

Academic Year: 2013

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ของผู้วิจัยสามารถสำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือของบุคคลต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในการให้ความรู้และความช่วยเหลือไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ณัฏฐร พิทยรัตน์เสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ของการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้การทำวิทยานิพนธ์มีความสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ณภัทรวรรต บัวทอง ที่ให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ของการทดสอบสถิติและการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้การทำวิทยานิพนธ์มีความสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพัน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ในการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และให้ความรู้ในการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครูอาจารย์ของโรงเรียนในระดับชั้นต่างๆที่ผู้วิจัยได้สำเร็จการศึกษา ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ฝ่ายกิจการนิสิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ของการขอเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความยินดีในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดามารดาและครอบครัวที่ให้ความรักและการสนับสนุนผู้วิจัยในเรื่องต่างๆตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือและข้อมูลในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา และขอบคุณเพื่อนระดับบัณฑิตศึกษาทุกคน ที่ให้การดูแลช่วยเหลือกันและมิตรภาพที่ดีโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหาและที่มาของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ.....	4
คำสำคัญ.....	4
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การปรับตัว.....	8
แนวคิดของการปรับตัว.....	8
ความหมายของการปรับตัว.....	8
สาเหตุของการปรับตัว.....	9

วิธีการปรับตัวของมนุษย์	16
ปัญหาการปรับตัวของบุคคล.....	16
ผลของการปรับตัว.....	17
การปรับตัวผิดปกติ (Adjustment Disorder).....	17
การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	19
ลักษณะของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย	19
ปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย.....	19
พัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย	21
ลักษณะของวัยรุ่น.....	21
การปรับตัวของพัฒนาการวัยรุ่น	21
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น.....	22
การพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่น	24
ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย	25
ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย	25
ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย	26
ปัจจัยด้านลักษณะของวัฒนธรรม	27
ปัจจัยส่วนบุคคล.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
รูปแบบการวิจัย.....	36
ระเบียบวิธีวิจัย	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	45
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	53
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test ของคะแนนรวมเฉลี่ย การปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	55
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ One way ANOVA ของ คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและรายด้านและการเปรียบเทียบ ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ของคะแนนรวมเฉลี่ย การปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	62
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	72
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	83
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	93
การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	94
รายการอ้างอิง.....	95
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	112

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อคำถามของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ	38
ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนของข้อคำถามทางบวกและข้อคำถามทางลบ.....	39
ตารางที่ 3 การประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในแต่ละด้าน	39
ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	45
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของระดับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	48
ตารางที่ 6 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับ ปัจจัยส่วนบุคคล.....	53
ตารางที่ 7 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของ Spearman's rho ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคล	54
ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test.....	55
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียน กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test.....	57
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและ อารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test.....	58
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคม กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test.....	59
ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับ สถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test.....	60
ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	62
ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล	64
ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียน กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	65

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและ อารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	66
ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคม กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	67
ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านสังคมกับกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	68
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับ สถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	69
ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย กับปัจจัยส่วนบุคคล.....	71
ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม.....	73
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านการเรียน.....	74
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์.....	75
ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านสังคม.....	76
ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและ ความมุ่งมั่นในเป้าหมาย.....	77

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพที่ 2 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม	50
ภาพที่ 3 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านการเรียน	50
ภาพที่ 4 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์	51
ภาพที่ 5 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านสังคม	51
ภาพที่ 6 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	52

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาและที่มาของปัญหาการวิจัย

สภาพของสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคม คือ การแข่งขันกันของบุคคล เพื่อให้ได้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้บุคคลเกิดความเครียดแล้วต้องมีการปรับตัวกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและได้รับสิ่งที่ตนเองต้องการ⁽¹⁾ การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์มีการดำรงชีวิตกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างกลมกลืน เพราะมนุษย์ต้องมีการปรับตัว เพื่อพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา⁽²⁾

การปรับตัวในช่วงชีวิตหนึ่งของมนุษย์ที่มีความสำคัญ คือ การปรับตัวในช่วงวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ จากวัยเด็ก เพื่อการเตรียมความพร้อมของการพัฒนาเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านจิตใจ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัจจัยของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้วัยรุ่นต้องมีการปรับตัวด้านต่างๆ เพื่อจัดการความเครียดได้อย่างเหมาะสม การปรับตัวด้านหนึ่งของวัยรุ่น คือ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญกับนิสิตนักศึกษา เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นระบบการศึกษาที่มีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเดิม บุคคลต้องมีการใช้วุฒิภาวะของตนเองในการใช้ชีวิตในสังคมของมหาวิทยาลัยที่มีความใหม่และสังคมที่มีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเดิม บรรยากาศการศึกษาที่มีความเป็นอิสระและต้องรับผิดชอบชีวิตของตนเองและการพบกับเพื่อนใหม่ที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวตลอดเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย การปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดี จะทำให้วัยรุ่นรู้จักปัญหาที่เกิดขึ้นและจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม^{(1),(3)}

วัยรุ่นจะต้องการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เพราะช่วงนี้วัยรุ่นจะเผชิญกับความเครียดของการได้รับความมั่นใจและความคาดหวังอย่างมากของบิดามารดา เรื่อง การศึกษาในมหาวิทยาลัยของบุตร⁽⁴⁾ และช่วงวัยรุ่นจะมีการปรับตัวในการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง การปรับตัวของวัยรุ่นอาจจะมีความสอดคล้องกับทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theory) ของ Erikson E (อ้างใน พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)⁽⁵⁾ ในขั้นการมีเอกลักษณ์ของตนเองหรือการสับสนในเอกลักษณ์ (Identity VS. Identity confusion) ช่วงนี้วัยรุ่นจะมีมาตรฐานและการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองในการปรับตัว เพื่อการเตรียมความพร้อมของวัยรุ่นในการเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้นที่จะมีพัฒนาการขั้นการมีความผูกพันใกล้ชิดหรือการมีความรู้สึกอ้างว้าง (Intimacy VS. Isolation) วัยรุ่นจะมีการเรียนรู้ที่จะนำประสบการณ์ในอดีตและอนาคตเชื่อมโยงกันและทดลองทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง เพราะวัยรุ่นได้รับโอกาสของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดในการให้วัยรุ่นทดลองทำสิ่งต่างๆ ทำให้วัยรุ่นได้ทดลองบทบาทที่

เหมาะสมและปรับตัวได้ ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองได้สำเร็จ บุคคลจะมีความมั่นใจในตนเองที่จะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ แต่วัยรุ่นที่ไม่ได้รับโอกาสของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดในการทดลองทำสิ่งต่างๆ วัยรุ่นจะเกิดความสับสนของการเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง ทำให้วัยรุ่นพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองไม่ได้ บุคคลจึงมีความรู้สึกและอารมณ์ทางลบต่อตนเองและผู้อื่น มีปัญหาการปรับตัว แล้วเกิดความรู้สึกอ้างว้าง พัฒนาการของวัยรุ่นจึงมีความสำคัญกับการสร้างบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่

การศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นช่วงที่มีความสำคัญของวัยรุ่น เพราะเป็นช่วงที่วัยรุ่นมีการศึกษาเนื้อหาวิชาการที่มีความยากและการใช้ชีวิตในสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่าเดิม และวัยรุ่นมีพัฒนาการในการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง อาจจะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียดแล้วมีผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ การศึกษาในคณะแพทยศาสตร์เป็นช่วงหนึ่งที่นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จะต้องมีการปรับตัวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ถ้าเปรียบเทียบการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์กับคณะสาขาวิชาอื่นในหมวดวิทยาศาสตร์สุขภาพ การศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จะมีจำนวนเนื้อหาค่อนข้างมากและการเรียนวิชาที่มีความยาก การศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จึงมีระบบการศึกษาที่มีวิชาการที่นิสิตนักศึกษาต้องใช้ความตั้งใจเรียนอย่างมาก และนิสิตนักศึกษามีความคาดหวังในการสอบ เพื่อการรับใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมและอาจจะได้รับความคาดหวังของครูอาจารย์ในการสอบดังกล่าว ทำให้นิสิตนักศึกษาอาจจะเกิดความเครียดและพบกับปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้^{(6),(7)}

การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ มีความสำคัญ เพราะเป็นช่วงที่นิสิตคณะแพทยศาสตร์มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในการศึกษาที่มีความแตกต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษา และมีการเตรียมการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในชั้นปีอื่น ในช่วงเวลาที่ศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ เพราะการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ นิสิตนักศึกษาจะพบกับความเครียดและต้องมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยตลอดเวลา การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ได้แก่ การศึกษาของวันเพ็ญ ฐฤกิตต์วัฒน์การ⁽⁸⁾ ที่ทำการสำรวจภาวะสุขภาพจิตของนิสิตแพทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตคณะแพทยศาสตร์ทุกชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ทำการศึกษาร้อยละ 52 คน มีนิสิตจำนวน 7 คน หรือจำนวนร้อยละ 13.5 ที่เป็นนิสิตที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต และนิสิตชั้นปีที่ 2 มีจำนวนนิสิตที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตจำนวนมากที่สุด โดยเป็นผลของความเครียด และการศึกษาของชัยวัชร อภิวัฒนศิริ และคณะ⁽⁹⁾ ที่ทำการศึกษาความเครียด และการจัดการความเครียด ของนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ ชั้นคลินิก มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะแพทยศาสตร์ มีความเครียดระดับอันตราย จำนวนมากที่สุด อาจเพราะนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการศึกษาในชั้นคลินิก และพบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ชั้นคลินิกมีความเครียดระดับอันตราย จำนวนร้อยละ 55.8 อาจเพราะความกดดันของอาจารย์ ผู้ป่วยและญาติ

ของผู้ป่วยที่มีผลกับรูปแบบของการศึกษา จำนวนเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนมาก การแข่งขันกับผู้อื่น การได้รับความคาดหวังของตนเองและครอบครัว และการมีเวลาในการทำกิจกรรมอื่นค่อนข้างน้อย

การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะแพทยศาสตร์มีความสำคัญ โดยข้อมูลการศึกษาที่ผ่านมา จะพบว่า นิสิตจะต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาของการศึกษา เพราะนิสิตอาจจะพบกับความเครียดด้านต่างๆในแต่ละช่วงของการศึกษา ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหนึ่งของการพัฒนาบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ เพราะเป็นช่วงที่นิสิตมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต้องมีความรับผิดชอบในการศึกษาและการดำรงชีวิตมากกว่าเดิม ที่อาจจะมีผลต่อการปรับตัวในการศึกษาของชั้นปีอื่นได้ และการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ ในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อยและการศึกษาของต่างประเทศอาจนำมาใช้อธิบายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ของประเทศไทยไม่ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะอาจจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการเข้าใจถึงลักษณะการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ ที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมนิสิตคณะแพทยศาสตร์ให้มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดีในช่วงเวลาที่ศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ แล้วมีผลต่อการศึกษาที่มีคุณภาพ

คำถามของการวิจัย

1. การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

ไม่มี

ข้อตกลงเบื้องต้น

ไม่มี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556

การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ

การปรับตัว หมายถึง กระบวนการด้านจิตใจของบุคคลที่ใช้จัดการกับความต้องการ ความกดดัน ความท้าทาย และปัญหาที่บุคคลเผชิญโดยทั้งที่มีสาเหตุของบุคคลนั้นและสภาพแวดล้อม ทำให้บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการและเป้าหมายของตนเอง⁽³⁾ ในการวิจัยนี้ การปรับตัว หมายถึง คะแนนการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (The Student Adaptation to College Questionnaire (SACQ)) ที่เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ได้พัฒนาแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยใช้แนวความคิดของ Baker RW และ Siryk B (อ้างใน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽³⁾ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยมี 4 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ การปรับตัวด้านสังคม และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

นิสิต หมายถึง นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสำคัญ

Adjustment, First year medical students

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการวิจัยนี้ไม่อาจจะบอกถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลได้ และการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะทำให้ผลการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงถึงประชากรอื่นได้ทั้งหมด

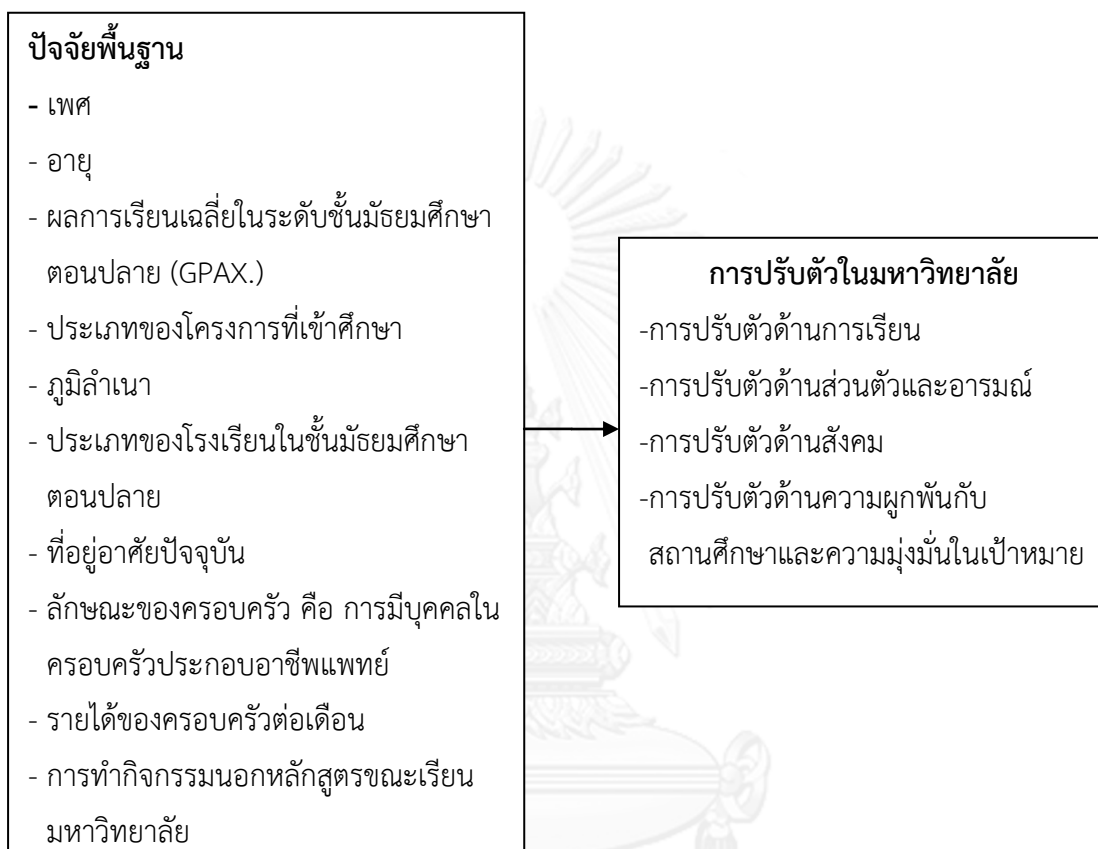
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้อาจจะเป็นข้อมูลพื้นฐานการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. การวิจัยครั้งนี้อาจจะเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. การวิจัยครั้งนี้อาจจะเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการช่วยเหลือและพัฒนาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

ตัวแปรตาม (Dependent variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อ ดังนี้

1. การปรับตัว ประกอบด้วย

- แนวคิดของการปรับตัว
- ความหมายของการปรับตัว
- สาเหตุของการปรับตัว
- วิธีการปรับตัวของมนุษย์
- ปัญหาการปรับตัวของบุคคล
- ผลของการปรับตัว
- การปรับตัวผิดปกติ (Adjustment Disorder)

2. การปรับตัวในมหาวิทยาลัย

- การปรับตัวในมหาวิทยาลัย
- ปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

3. พัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย

- ลักษณะของวัยรุ่น
- การปรับตัวของพัฒนาการวัยรุ่น
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น
- การพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่น

4. ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

- ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย
- ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย
- ปัจจัยด้านลักษณะของวัฒนธรรม
- ปัจจัยส่วนบุคคล

การปรับตัว

แนวคิดของการปรับตัว

การปรับตัว (Adjustment) เป็นคำที่มีการนำหลักความคิดของคำว่า Adaptation ที่ เป็นความคิดเชิงทฤษฎีวิวัฒนาการของ Darwin C (อ้างใน จุฬาลักษณ์ รุ่มีวิริยะพงษ์)⁽¹⁰⁾ ที่ เป็น การปรับตัวด้านชีววิทยา โดยมีความคิดว่า สิ่งมีชีวิตมีการดำรงชีวิตในโลกที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็น อันตราย ทำให้สิ่งมีชีวิตที่จะมีชีวิตรอดได้จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม นักจิตวิทยาได้ นำความคิดของการปรับตัวในเชิงทฤษฎีวิวัฒนาการมาใช้โดยเปลี่ยนคำว่า Adaptation เป็นคำว่า Adjustment⁽¹⁰⁾

ความหมายของการปรับตัว

Weiten W, Lloyd MA, Dunn DS, Hammer EY⁽¹¹⁾ กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการด้านจิตใจของบุคคลที่ใช้จัดการกับความท้าทายและความต้องการในด้านต่างๆ ที่บุคคล ต้องพบในการดำรงชีวิตประจำวัน

วรารณณ์ ตระกูลสถิตย์⁽¹²⁾ กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการของบุคคลใน การปรับตนเอง ขณะที่บุคคลต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลไม่พึงพอใจหรือเป็นปัญหา เพื่อทำให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาพของปัญหาได้

วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา⁽⁴⁾ กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการของบุคคลที่ใช้แรงขับ และแรงจูงใจในการปรับความคิดและจัดรูปแบบของการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคม ในการตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ทำให้บุคคลมีความเข้าใจตนเองแล้ว พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายได้อย่างประสบความสำเร็จและมีความพึงพอใจในชีวิต

จากความหมายของการปรับตัวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการ ด้านจิตใจที่บุคคลใช้แรงขับและแรงจูงใจในการปรับตนเอง ในช่วงที่บุคคลเผชิญกับสภาพปัญหาที่เป็น ความต้องการของตนเองและความท้าทายของสภาพแวดล้อม ทำให้บุคคลปรับความคิดและ จัดรูปแบบของการเรียนรู้ของตนเอง แล้วตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม บุคคล จึงมีความพึงพอใจในชีวิตและดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมได้อย่างประสบความสำเร็จและมีเป้าหมาย ของชีวิต

สาเหตุของการปรับตัว

วรารภรณ์ ตระกูลสฤณี⁽¹²⁾ กล่าวว่า มนุษย์มีการปรับตัวกับสิ่งต่างๆ เพราะเหตุผลที่สำคัญ ดังนี้

1. การปรับตัวเป็นกระบวนการหนึ่งของการดำรงชีวิตให้อยู่รอด เพราะบุคคลต้องพบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆอยู่ตลอดเวลา มนุษย์จึงต้องมีการปรับตัวของทุกช่วงชีวิต
2. การปรับตัวเป็นกระบวนการตอบสนองความพึงพอใจของชีวิตมนุษย์ ช่วงที่บุคคลเผชิญปัญหา บุคคลจะใช้วิธีการเผชิญปัญหา ยอมรับปัญหา แล้วพยายามหาวิธีจัดการปัญหาด้วยตนเองหรือการขอความช่วยเหลือของบุคคลอื่น ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและการลดระดับของความเครียดเมื่อบุคคลจัดการปัญหาได้

Coleman JC และ Glaros AG⁽²⁾ กล่าวว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์มีการดำรงชีวิตกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างกลมกลืน เพราะมนุษย์ต้องมีการปรับตัว เพื่อพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ทิวา มั่งน้อย⁽¹³⁾ กล่าวว่า การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่บุคคลใช้จัดการกับแรงผลักดัน 2 อย่าง คือ

1. แรงผลักดันภายนอก หมายถึง ข้อเรียกร้องของสิ่งแวดล้อมและสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ เพราะการอยู่ในสังคมของมนุษย์ มนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น สังคมจึงมีความต้องการหรือข้อเรียกร้องกับบุคคล ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวกับสภาพสังคม
2. แรงผลักดันภายใน หมายถึง ความต้องการภายในของบุคคลที่เป็นผลของสภาวะของร่างกายของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความพึงพอใจ และสภาวะของจิตใจที่เป็นผลของการเรียนรู้ของประสบการณ์ทางสังคมในอดีต

การดำรงชีวิตของบุคคล บุคคลจะมีการเผชิญแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายใน บุคคลที่มีความรู้สึกทางบวก บุคคลจะไม่มีปรับตัวกับการดำรงชีวิต แต่บุคคลที่มีความรู้สึกทางลบ บุคคลจะใช้วิธีการในการปรับตัว⁽¹³⁾

จากสาเหตุของการปรับตัวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บุคคลมีการปรับตัว เพื่อจัดการกับแรงผลักดันทั้งปัจจัยภายนอกที่เป็นปัจจัยด้านสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ และปัจจัยภายในที่เป็นความต้องการของร่างกายและจิตใจ เพื่อให้บุคคลมีการดำรงชีวิตอยู่รอด และการตอบสนองความต้องการของตนเองในการจัดการปัญหาและความรู้สึกทางลบ ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในชีวิต และอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างกลมกลืน

การปรับตัวของมนุษย์จะเกิดขึ้นในช่วงที่บุคคลเผชิญกับสภาพปัญหาและมีความรู้สึกทางลบกับเหตุการณ์ในชีวิต⁽¹³⁾ แรงผลักดันที่ทำให้เกิดการปรับตัวของมนุษย์อาจจะแบ่งได้ ดังนี้

1. ความเครียด (Stress)

Selye H⁽¹⁴⁾ กล่าวว่า ความเครียด หมายถึง กลุ่มอาการของร่างกายที่มีความเฉพาะของปฏิกิริยาตอบสนองกับสิ่งที่คุกคามหรือข้อเรียกร้องทั้งภายนอกและภายในร่างกาย ทำให้เกิดความไม่สมดุลของร่างกายและจิตใจ

Lazarus RS และ Folkman S⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า ความเครียด หมายถึง ผลของการใช้สติปัญญา (Cognitive appraisal) ของบุคคลในการประเมินว่า การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมมีความกดดันที่เกินความสามารถของบุคคลหรือแหล่งทรัพยากร (Resource) ที่บุคคลใช้ในการต่อต้าน ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่า บุคคลกำลังถูกคุกคามหรือได้รับอันตรายกับความทุกข์

วรินทร์ รามสูต⁽¹⁶⁾ กล่าวว่า ความเครียด หมายถึง ภาวะการตอบสนองของร่างกายและจิตใจต่อสิ่งคุกคาม ที่อาจจะเป็นทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกทางลบ บุคคลจึงมีการปรับตัวที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ในการรักษาสมดุลของบุคคล

วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา⁽⁴⁾ กล่าวว่า ความเครียด หมายถึง ภาวะของความไม่สมดุลที่บุคคลปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมไม่ได้ ทำให้บุคคลมีความกังวลแล้วมีผลต่อสุขภาพร่างกาย การดำรงชีวิตประจำวัน เกิดอารมณ์ทางลบ และมีอาการซึมเศร้าที่เป็นผลของความเครียดในระยะยาว โดยรูปแบบของความเครียดในแต่ละบุคคลจะมีลักษณะที่ต่างกัน

จากความหมายของความเครียดที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความเครียด หมายถึง ภาวะความไม่สมดุลของร่างกายและจิตใจ เพราะการคุกคามทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวในการรักษาสมดุล เพื่อให้บุคคลจัดการกับความเครียดทางลบและดำรงชีวิตได้อย่างปกติ โดยที่แต่ละบุคคลจะมีรูปแบบของความเครียดและการจัดการความเครียดที่ต่างกัน

ทฤษฎีความเครียด

ทฤษฎีความเครียดของ Selye (Selye's Stress Theory)

Selye H⁽¹⁴⁾ กล่าวว่า ร่างกายของบุคคลที่ถูกคุกคาม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยาและชีววิทยา ที่มีผลต่อความสมดุลของร่างกายและพฤติกรรม ทำให้เกิดความเครียด ร่างกายจึงมีการปรับตัวกับความเครียด การปรับตัวของร่างกายแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะตื่นตัว (Alarm reaction stage) เป็นระยะที่ร่างกายรับรู้และตอบสนองสิ่งคุกคาม โดยการเตรียมการสู้หรือหนี และการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ (Autonomic Nervous System) ทำให้ร่างกายมีการตื่นตัว

2. ระยะต่อต้าน (Stage of resistance) เป็นระยะที่ร่างกายมีอาการดีขึ้น เพราะร่างกายใช้วิธีการปรับตัวกับสิ่งคุกคาม แต่ร่างกายที่ยังถูกคุกคามอยู่ ร่างกายจะมีความเครียดที่ทำให้อวัยวะ

ภายในและระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine gland) ทำงานหนัก อาจเกิดการปรับตัวไม่ได้หรือเกิดโรคที่มีความสัมพันธ์ของร่างกายและจิตใจ (Psychophysiological disorder)

3. ระยะของการหมดกำลัง (Stage of exhaustion) เป็นระยะของร่างกายที่ได้รับความเครียดที่มีความรุนแรงและเป็นระยะเวลานาน ทำให้ร่างกายปรับตัวไม่ได้ ร่างกายจะเกิดความเหนื่อย หมดกำลัง เกิดการเจ็บป่วย และอาจเสียชีวิตได้

ทฤษฎีความเครียดของ Lazarus และ Folkman

Lazarus RS และ Folkman S⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า ความเครียดเป็นผลของการใช้สติปัญญา (Cognitive appraisal) ของบุคคลในการประเมิน การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่มีความต้องการ (Demands) และแหล่งทรัพยากร (Resource) ของบุคคล การประเมินความเครียดของบุคคล ประกอบด้วย

1. การประเมินขั้นปฐมภูมิ (Primary appraisal) เป็นขั้นที่บุคคลมีการประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถึงการคุกคามของเหตุการณ์ต่อบุคคล ผลของการประเมินเหตุการณ์ คือ เหตุการณ์ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคล เหตุการณ์มีผลดีกับบุคคล และเหตุการณ์ทำให้บุคคลเกิดความเครียด แต่บุคคลที่ประเมินเหตุการณ์แล้วรับรู้ถึงความเครียด บุคคลจะมีการประเมินทรัพยากรของตนเองที่จะใช้ในการจัดการกับเหตุการณ์ โดยการประเมินเหตุการณ์ว่ามีผลต่อบุคคลในลักษณะ ดังนี้

1.1 เหตุการณ์เป็นอันตรายหรือการสูญเสีย (Harm and loss) บุคคลประเมินผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลทางลบ ทำให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นและการสูญเสียของบุคคล

1.2 เหตุการณ์เป็นการคุกคาม (Threat) บุคคลจะประเมินเหตุการณ์ว่า เหตุการณ์ทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ทางลบ

1.3 เหตุการณ์เป็นความท้าทาย (Challenge) บุคคลจะประเมินเหตุการณ์ว่า บุคคลมีทรัพยากรที่จะจัดการกับเหตุการณ์ได้ โดยการคิดถึงผลทางบวกและความพร้อมในการจัดการปัญหา

2. การประเมินขั้นทุติยภูมิ (Secondary appraisal) เป็นขั้นที่บุคคลจะประเมินความพร้อมของบุคคลในการจัดการปัญหา โดยการประเมินความสามารถของบุคคลและการได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านกายภาพ สังคม และจิตใจ การประเมินความพร้อมทั้งปัจจัยของบุคคลและปัจจัยอื่นในการจัดการปัญหา อาจจะทำให้บุคคลไม่มีความเครียดหรือมีความเครียดได้

3. การประเมินซ้ำ (Reappraisal) เป็นขั้นที่บุคคลมีการประเมินผลของการจัดการปัญหาโดยการใช้ข้อมูลและทรัพยากรที่บุคคลได้ปฏิบัติแล้ว โดยบุคคลจะมีการปรับเปลี่ยนหรือประเมินวิธีการจัดการปัญหาอยู่ตลอดเวลาที่บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่บุคคลเผชิญอยู่

การเผชิญปัญหา (Coping Efforts)

Lazarus RS และ Folkman S⁽¹⁵⁾ กล่าวว่า การเผชิญปัญหาเป็นการจัดการปัญหาหรือความเครียดของบุคคลในช่วงเวลาที่เผชิญปัญหา การเผชิญปัญหาแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหา (Problem-focused Coping) บุคคลจะใช้ความคิดในการจัดการปัญหา โดยการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุของปัญหา วิธีการจัดการปัญหาที่บุคคลสามารถทำได้ คิดแผนการจัดการปัญหา และปฏิบัติจัดการปัญหา การเผชิญปัญหาแบบนี้จะเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ เมื่อบุคคลประเมินว่า บุคคลจัดการกับปัญหาได้

2. การเผชิญปัญหาโดยการจัดการอารมณ์ (Emotion-focused Coping) บุคคลจะจัดการอารมณ์ทางลบของตนเองที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการระบายอารมณ์และการหาการสนับสนุนทางสังคม อาจจะทำให้บุคคลมีการมองปัญหาในทางบวกและได้รับกำลังใจ การเผชิญปัญหาแบบนี้เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ เมื่อบุคคลประเมินว่า บุคคลแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้

การจัดการปัญหาที่ดี อาจจะต้องใช้ทั้งการเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหาและการจัดการอารมณ์ด้วยกัน เพราะจะทำให้บุคคลจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ผลของการปรับตัวต่อความเครียด

Lazarus RS และ Folkman S⁽¹⁵⁾ ได้จัดกลุ่มผลของการปรับตัวต่อความเครียด ดังนี้

1. ผลของการปรับตัวด้านสังคม (Social functioning) บุคคลที่ปรับตัวกับความเครียดได้ดี บุคคลจะตอบสนองบทบาทของตนเองในสังคม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และเผชิญเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลของการปรับตัวด้านจิตใจ (Morale) บุคคลจะมีการรับรู้ความรู้สึกและลักษณะชีวิตของตนเองกับเหตุการณ์ในการดำรงชีวิตประจำวัน

3. ผลของการปรับตัวด้านสุขภาพร่างกาย (Somatic illness) บุคคลจะตอบสนองความต้องการของสุขภาพร่างกาย ที่อาจจะทำให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดีหรือทรุดโทรม

ทฤษฎีความเครียดที่มีความต่างกันของเพศ (Tend-and-Befriend theory)

ทฤษฎีความเครียดที่มีความต่างกันของเพศ (Tend-and-Befriend theory) ของ Taylor SE, Klein LC, Lewis B, Gruenewald T, Gurung RAR, Updegraff J (อ้างใน Gurung RAR และ Roethel-Wendorf A)⁽¹⁷⁾ มีความคิดว่า การเผชิญความเครียดของผู้หญิงมีความต่างกับผู้ชาย คือ ผู้หญิงมีลักษณะบทบาทของการดูแลเลี้ยงดูและให้ความช่วยเหลือทารก อาจจะทำให้ผู้หญิงมีลักษณะการเผชิญความเครียดโดยการสร้างเครือข่ายสังคมที่เป็นการจัดหาทรัพยากรในการช่วยเหลือและการปกป้อง แต่ผู้ชายมีลักษณะการเผชิญความเครียดโดยการใช้วิธีการสู้หรือหนี

แหล่งของความเครียด

Nevid JS และ Rathus SA⁽¹⁸⁾ กล่าวถึง แหล่งที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียด ได้แก่

1. ปัจจัยรบกวนของชีวิตประจำวัน (Daily hassles) เป็นเงื่อนไขที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดย Lazarus RS, DeLongis A, Folkman S, Gruen R (อ้างใน Nevid JS และ Rathus SA)⁽¹⁸⁾ ได้แบ่งเป็นปัจจัย ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยครอบครัว เช่น การเตรียมอาหาร การดูแลที่อยู่อาศัย เป็นต้น
- 1.2 ปัจจัยสุขภาพ เช่น ความเจ็บป่วยของร่างกาย ความกังวลของการรักษาพยาบาล

เป็นต้น

- 1.3 ปัจจัยความกดดันของเวลา เช่น การทำงานปริมาณมากในช่วงเวลาที่จำกัด เป็นต้น
- 1.4 ปัจจัยความกังวลภายในบุคคล เช่น ความเหงา การกลัวที่จะเผชิญหน้ากับผู้อื่น

เป็นต้น

- 1.5 ปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น เสียงรบกวนของการจราจร เป็นต้น
- 1.6 ปัจจัยความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ เช่น การทำธุรกรรม เป็นต้น
- 1.7 ปัจจัยการทำงาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานของคุณ ความไม่พอใจงาน เป็นต้น
- 1.8 ปัจจัยความมั่นคงปลอดภัยในอนาคต เช่น ความมั่นคงในงาน ภาษี เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงของชีวิต (Life changes) อาจจะทำให้เกิดผลทางบวกหรือทางลบกับบุคคลได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญในชีวิต จะมีผลกระทบต่อบุคคลอย่างมาก เช่น การหย่าร้าง เป็นต้น

3. เอกลักษณ์ของจริยธรรม (Ethic identity) เช่น การเหยียดเชื้อชาติ เป็นต้น

4. การจัดการการผสมของวัฒนธรรม (Coping with acculturative stress) เช่น การยึดเชื้อชาติของคุณเป็นหลักแล้วต่อต้านเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมอื่น เป็นต้น

5. ความเจ็บปวดและความไม่สบาย (Pain and discomfort) เช่น ความเจ็บป่วยของร่างกายที่มีผลกับการดำรงชีวิตประจำวันของคุณ เป็นต้น

6. ความคับข้องใจ (Frustration) คือ ภาวะอารมณ์ของคุณที่เกิดขึ้น เพราะเป้าหมายที่คุณต้องการถูกขัดขวาง

7. ความขัดแย้งใจ (Conflict) คือ ความรู้สึกของคุณที่จะต้องเลือกรหว่างสองสิ่งหรือจำนวนสิ่งที่จะเลือกมีจำนวนมาก ทำให้คุณอาจจะไม่สามารถไปสู่เป้าหมายได้

8. ความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล (Irrational beliefs) Ellis A และ Dryden W (อ้างใน Nevid JS และ Rathus SA)⁽¹⁸⁾ ได้กล่าวถึง ความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลว่า ทำให้บุคคลมีการปรับตัวทั้งความคิดและพฤติกรรมอย่างไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในชีวิต และการมีพฤติกรรมของบุคลิกภาพแบบแข่งขัน (Type A Behavior pattern) ทำให้บุคคลมีแรงขับสูง ลักษณะพฤติกรรมของการแข่งขัน ไม่อยู่นิ่ง

และก้าวร้าว และลักษณะความคิดที่จะแสดงอำนาจและเป็นตัวของตัวเอง อาจจะทำให้บุคคลมีความเครียดได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมของบุคลิกภาพแบบอ่อนคลาย (Type B)

9. ปัจจัยก่อความเครียดของสิ่งแวดล้อม (Environmental stressors) ได้แก่ ภัยพิบัติและความรุนแรงของการเรียกร้องทางการเมือง เป็นต้น

10. สภาพแวดล้อม ที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ คือ เสียงรบกวน (Noise) อุณหภูมิ (Temperature) มลพิษทางอากาศ (Air pollution) ความหนาแน่นและความเครียดอื่นของการดำรงชีวิตในเมือง และพื้นที่ส่วนบุคคลที่ไม่เหมาะสมกับบุคคล

ระดับของความเครียด

Seaward BL (อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, พรรณระพี สุทธิธรรม)⁽¹⁹⁾ ได้มีการแบ่งระดับของความเครียดเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความเครียดที่ดี (Eustress) เป็นความเครียดที่มีผลทำให้บุคคลทำกิจกรรมต่างๆและดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความเครียดระดับกลาง (Neustress) เป็นความเครียดที่อาจจะไม่มีผลทางบวกหรือทางลบกับการดำรงชีวิตของบุคคล
3. ความเครียดที่ไม่ดี (Distress) เป็นความเครียดที่มีผลทางลบกับการทำกิจกรรมต่างๆและการดำรงชีวิตของบุคคล

ผลของความเครียด

ลักขณา สิริวัฒน์⁽²⁰⁾ กล่าวถึง ผลของความเครียดที่อาจจะจัดได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. การตอบสนองของร่างกาย ความเครียดทำให้ร่างกายมีการตอบสนองที่มีระดับเบาถึงรุนแรงและเป็นระยะเวลาไม่นานถึงระยะยาว โดยจะเป็นกลไกของระบบประสาทอัตโนมัติ
2. การตอบสนองด้านอารมณ์ ความเครียดทำให้บุคคลมีการตอบสนองด้านอารมณ์และจิตใจทางลบ โดยอาการจะมีระดับเล็กน้อยถึงรุนแรงที่ทำให้บุคคลเกิดความผิดปกติทางจิตได้
3. การตอบสนองด้านการรับรู้และการคิด ความเครียดทำให้บุคคลมีการตอบสนองด้านการรับรู้และการคิดที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เช่น คุณภาพของการตัดสินใจแยกว่าเดิม การแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์เดิมที่ไม่มีเหตุผล ทำให้บุคคลแก้ปัญหาได้ไม่ดี เป็นต้น
4. การตอบสนองด้านพฤติกรรมทางสังคม ความเครียดทำให้บุคคลมีพฤติกรรมทางลบกับสังคม เช่น ความก้าวร้าวต่อผู้อื่น การไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การทำร้ายตนเอง เป็นต้น
5. ประสิทธิภาพของการทำงาน ความเครียดทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานของบุคคลน้อยกว่าเดิม เช่น การทำงานช้าและผิดพลาด ผลผลิตของงานน้อยกว่าเดิม เป็นต้น

2. ความคับข้องใจ (Frustration)

ความคับข้องใจ หมายถึง สภาวะของจิตใจหรือความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้น เพราะเป้าหมายของบุคคลหรือสิ่งที่บุคคลต้องการถูกขัดขวาง บุคคลจึงไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการหรือบรรลุเป้าหมายของบุคคลได้⁽²⁰⁾ บุคคลอาจจะคิดพิจารณาความคับข้องใจและพัฒนาความอดทนของบุคคล โดยการเปลี่ยนเป้าหมายใหม่หรือลดเป้าหมายเดิม เพราะจะทำให้บุคคลได้รับสิ่งที่ต้องการ⁽²¹⁾

3. ความขัดแย้งใจ (Conflicts)

ความขัดแย้งใจ หมายถึง สภาวะของจิตใจที่มีความลำบากใจหรืออึดอัดใจของบุคคล เพราะการตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ในสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญ⁽²⁰⁾

Nevid JS และ Rathus SA⁽¹⁸⁾ กล่าวว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งความขัดแย้งใจเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความขัดแย้งใจประเภทนิมานและนิมาน (Approach-approach conflict) เป็นความขัดแย้งใจที่บุคคลมีความลังเลใจในการเลือกเป้าหมายที่มีความพึงพอใจทั้งสองอย่าง ความขัดแย้งใจประเภทนี้ทำให้บุคคลเกิดความเครียดน้อยกว่าความขัดแย้งใจประเภทอื่น
2. ความขัดแย้งใจประเภทนิเสธและนิเสธ (Avoidance-avoidance conflict) เป็นความขัดแย้งใจที่บุคคลมีความต้องการหลีกเลี่ยงเป้าหมายทางลบทั้งสองอย่าง แต่บุคคลต้องเลือกเป้าหมายทางลบที่บุคคลไม่พึงพอใจ ความขัดแย้งใจประเภทนี้ทำให้บุคคลเกิดความเครียดมาก
3. ความขัดแย้งใจประเภทนิมานและนิเสธ (Approach-avoidance conflict) เป็นความขัดแย้งใจที่บุคคลต้องเลือกสิ่งที่มีทั้งสิ่งที่บุคคลชอบและไม่ชอบในสิ่งเดียวกัน
4. ความขัดแย้งใจประเภทนิมานและนิเสธแบบหลายชั้น (Multiple approach-avoidance conflict) เป็นความขัดแย้งใจที่บุคคลต้องเลือกเป้าหมายสองอย่างหรือมากกว่าสองอย่างที่มีทั้งมุมมองทางบวกและทางลบของบุคคลในเป้าหมาย

4. ความกดดัน (Pressure)

ความกดดัน หมายถึง สถานการณ์บางอย่างที่มีผลกระทบโดยการเรียกร้องให้บุคคลมีความจำเป็นในการปรับตัวและต้องทำพฤติกรรมบางอย่าง ความกดดันอาจจะเกิดขึ้นเพราะปัจจัยของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อกัน⁽²⁰⁾

5. ความวิตกกังวล (Anxiety)

ความวิตกกังวล หมายถึง สภาวะของจิตใจที่มีความกลัวที่อาจจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังการเผชิญเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา และเกิดขึ้นเพราะสิ่งเร้าภายนอกและภายในบุคคล ทำให้เกิดบุคคลความไม่สบายใจ⁽²⁰⁾

วิธีการปรับตัวของมนุษย์

กิงแกว์ ทรัพย์พระวงศ์⁽²¹⁾ กล่าวว่า มนุษย์มีการใช้วิธีการปรับตัวที่มีความต่างกันในการเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ โดยมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยของบุคคลและสิ่งแวดล้อม อาจจะแบ่งวิธีการปรับตัวของมนุษย์เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การปรับตัวประเภทการใช้สติปัญญาและความคิด (Active-Cognitive Strategies) เป็น การปรับตัวของมนุษย์โดยการใช้การคิดในการจัดการปัญหา เช่น การขอคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ การมองปัญหาในมุมมองทางบวก การทำความเข้าใจปัญหา บุคคลอาจจะยอมรับปัญหา แต่ไม่ได้จัดการปัญหา เพราะบุคคลคิดว่า ปัญหาจะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เป็นต้น

2. การปรับตัวประเภทการกระทำพฤติกรรม (Active-Behavioral Strategies) เป็น การปรับตัวของมนุษย์โดยการทำพฤติกรรมต่างๆ เพื่อจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น บุคคลที่มีปัญหาความสัมพันธ์กับผู้อื่น อาจจะคิดพิจารณาวิธีการปรับการกระทำของบุคคล และติดตามผล เป็นต้น

3. การปรับตัวประเภทการหลีกเลี่ยง (Avoidance Strategies) เป็นการปรับตัวของมนุษย์โดยการใช้วิธีการหลีกเลี่ยงการจัดการปัญหา บุคคลอาจจะใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม เพื่อช่วยลดความเครียดของบุคคล เช่น การใช้กลไกทางจิต (defense mechanism) การไม่มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น การใช้อบายมุข การมีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

ปัญหาการปรับตัวของบุคคล

Williamson EG (อ้างใน สุภาพรณ โคตรจรัส)⁽²²⁾ กล่าวว่า ปัญหาการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ประกอบด้วย

1. ปัญหาด้านบุคลิกภาพ เป็นปัญหาการปรับตัวของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวและเพื่อนที่มีอายุช่วงวัยเดียวกับบุคคล

2. ปัญหาด้านการศึกษา เป็นปัญหาการปรับตัวของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจของการเรียน พฤติกรรมการเรียน การอ่าน การเลือกวิชา และผลการเรียน

3. ปัญหาด้านอาชีพ เป็นปัญหาการปรับตัวของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการเลือกอาชีพ การเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของบุคคล และการทำอาชีพไม่เหมาะสม

4. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นปัญหาการปรับตัวของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางเศรษฐกิจของบุคคล และการทำงานหารายได้ เพื่อใช้ในการศึกษาของบุคคล

5. ปัญหาด้านสุขภาพ เป็นปัญหาการปรับตัวของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย

ผลของการปรับตัว

การปรับตัวทำให้เกิดทั้งผลทางบวกและผลทางลบของบุคคลในการดำรงชีวิตและการจัดการปัญหา ดังนี้

ผลทางบวกของการปรับตัว เป็นผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีการปรับตัวในชีวิตได้ ได้แก่ บุคคลจะมีความสำเร็จและความพึงพอใจในการดำรงชีวิต การเรียนรู้การจัดการปัญหาต่างๆอย่างเหมาะสม และการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพมั่นคง เพราะบุคคลจะมองปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงแล้วตอบสนองความต้องการของตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ ทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตดี^{(3),(12)}

ผลทางลบของการปรับตัว เป็นผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ปรับตัวในชีวิตไม่ได้หรือปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ ได้แก่ บุคคลมีการมองปัญหาอย่างไม่เป็นความจริง บุคคลจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาคำ ทำให้บุคคลใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการจัดการปัญหาที่อาจจะมีผลในระยะยาว เช่น การใช้บายมุข เป็นต้น แล้วมีผลต่อปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ อารมณ์ และการใช้ชีวิตในสังคมของบุคคล โดยเฉพาะผลด้านจิตใจ บุคคลที่ปรับตัวไม่ได้หรือปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ บุคคลอาจจะมีสุขภาพจิตไม่ดี แล้วอาจจะมี ความรุนแรงที่ทำให้บุคคลมีอาการทางจิตได้^{(3),(12)}

การปรับตัวผิดปกติ (Adjustment Disorder)

การปรับตัวผิดปกติเป็นภาวะที่บุคคลมีความเครียดแล้วบุคคลมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมกับความเครียด ทำให้บุคคลมีความบกพร่องของการดำรงชีวิตประจำวัน และอาจจะมีอาการด้านจิตเวชได้ เพราะบุคคลมีความเครียดของการได้รับความกดดันในช่วงเวลาประมาณ 3 เดือน และอาการมีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน⁽²³⁾

สาเหตุของการปรับตัวผิดปกติ

ทานตะวัน อวิรุทธ์วรกุล⁽²³⁾ กล่าวว่า ความกดดันเป็นสาเหตุหลักของอาการปรับตัวผิดปกติ โดยเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่ออาการปรับตัวผิดปกติ ได้แก่

1. ตัวก่อให้เกิดความเครียด (Stressors) เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียด
2. บริบทของสถานการณ์ (Situation context) เป็นสภาพแวดล้อมของบุคคลที่ดำรงชีวิตอยู่ในขณะที่เผชิญความกดดัน
3. ปัจจัยของบุคคล (Intrapersonal factors) เป็นปัจจัยภายในของบุคคลที่มีผลต่อการปรับตัวผิดปกติ ได้แก่ ปัจจัยด้านชีววิทยา คือ การเจ็บป่วยหรือความผิดปกติอย่างรุนแรงของร่างกาย ปัจจัยด้านพันธุกรรม คือ ลักษณะพื้นอารมณ์ (Temperament) ของบุคคลที่มีผลต่อการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่มีความกดดัน และปัจจัยด้านจิตใจ คือ บุคคลที่เคยพบเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงในอดีต ทำให้บุคคลมีจิตใจที่เปราะบาง หรือความผิดปกติทางบุคลิกภาพ ปัจจัยทั้งหมดอาจจะทำให้บุคคลมีความเสี่ยงต่ออาการปรับตัวผิดปกติ

เกณฑ์การวินิจฉัยของการปรับตัวผิดปกติ

ทานตะวัน อวิรุทธ์วรกุล⁽²³⁾ กล่าวว่า การวินิจฉัยอาการการปรับตัวผิดปกติ จะมีเกณฑ์การวินิจฉัยของ DSM IV-TR ดังนี้

- A. บุคคลมีอารมณ์และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในการตอบสนองกับภาวะความกดดัน ภายในช่วงเวลาประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่บุคคลได้รับภาวะกดดัน
 - B. บุคคลมีอาการหรือพฤติกรรมในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
 - (1) บุคคลมีอาการของความเครียดมากกว่าการเผชิญกับความกดดันที่เป็นปกติของคนทั่วไปที่ยอมรับได้
 - (2) บุคคลมีความบกพร่องอย่างชัดเจนของการทำงาน การศึกษา หรือการเข้าสังคม
 - C. บุคคลมีความผิดปกติในการตอบสนองกับความกดดันที่ไม่เข้าเกณฑ์การวินิจฉัยโรคทางจิตเวชใน Axis I อื่นๆ และความผิดปกติไม่ได้มีสาเหตุของความผิดปกติอื่นใน Axis I และ Axis II
 - D. บุคคลไม่ได้มีอาการตอบสนองทั่วไปของการสูญเสียบุคคลที่รัก
 - E. บุคคลมีอาการคงอยู่ไม่ยาวนานกว่า 6 เดือน เมื่อภาวะความกดดันหายไป
- ระบุ :
- Acute: ถ้าบุคคลมีความผิดปกติที่คงอยู่นานน้อยกว่า 6 เดือน
- Chronic: ถ้าบุคคลมีความผิดปกติที่คงอยู่นานกว่า 6 เดือน หรือนานกว่า หลังเหตุการณ์หรือผลติดตามสิ้นสุด ทำให้บุคคลมีผลติดตามที่มีอาการเรื้อรัง

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ลักษณะของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

Baker RW และ Siryk B (อ้างใน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽³⁾ ทำการศึกษา พบว่า การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาที่มีปัจจัยที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีผลกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษามีระดับของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน การปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่สำคัญมี 4 ด้าน ได้แก่

1. การปรับตัวด้านการเรียน เป็นการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของการเรียน ความต้องการของบุคคลในการศึกษาในมหาวิทยาลัย การศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างมีเป้าหมายและมีความตั้งใจในการศึกษาให้สำเร็จ และการยอมรับสภาพแวดล้อมของการเรียน

2. การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ เป็นการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประสบการณ์ที่บุคคลเผชิญแล้วมีผลต่อร่างกายและจิตใจของบุคคล

3. การปรับตัวด้านสังคม เป็นการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของบุคคลที่มีต่อสังคมหรือความสัมพันธ์ของบุคคล คือ บุคคลมีประสบการณ์ที่จะจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการมีความสัมพันธ์บุคคลอื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ การคบเพื่อน และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

4. การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย เป็นการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทั่วไปและเฉพาะเจาะจงของบุคคลที่มีต่อมหาวิทยาลัยและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ที่เป็นความรู้สึกถึงคุณภาพของความสัมพันธ์และความผูกพันของนิสิตและสถานศึกษา

ปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

การศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษาจะต้องมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยอาจจะมีปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ดังนี้

ดารณี ประคองศิลป์⁽²⁴⁾ ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมากที่สุด ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน ปัญหาการปรับตัวด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ตามลำดับ และนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวด้านบ้านและครอบครัวน้อยที่สุด

สุภาพรณ โคตรจรัส⁽²⁵⁾ กล่าวว่า ปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอาจจะเป็นสาเหตุที่มีความสำคัญของการเลิกศึกษา ในขณะที่นิสิตนักศึกษายังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และมีผลกับผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา ปัญหาต่างๆของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ปัญหาการเรียนเป็นปัญหาที่นิสิตนักศึกษามีความกังวลมากที่สุด และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำจะมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยปัญหาการเรียนจะมีผลกับเจตคติ พฤติกรรม และแรงจูงใจของการศึกษา ปัญหาด้านอารมณ์และส่วนตัว อาจจะมีผลต่อการเกิดความรู้สึกทางลบของนิสิตนักศึกษา ปัญหาด้านการเงินและที่อยู่อาศัยเป็นปัญหาความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษา ปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคม ปัญหาด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ทำให้บุคคลเกิดความลังเลใจในการเลือกอาชีพและการศึกษา ปัญหาด้านการปรับตัวทางเพศ ปัญหาด้านสังคมและความสัมพันธ์กับเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกับนิสิตนักศึกษา

การเผชิญกับความเครียดของการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดย Duffy KG และ Atwater E⁽²⁶⁾ กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีแรกจะต้องมีการพบลักษณะของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษา คือ กลุ่มเพื่อน บรรทัดฐานสังคม และประเพณี ที่มีความใหม่ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชีวิต และจำนวนงานที่มาก ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียด และ Greenberg JS⁽²⁷⁾ กล่าวว่า สาเหตุของความเครียดของนิสิตนักศึกษาในช่วงที่เพิ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย (The younger college student) ทันทีหรือหลังสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาหรือระดับการศึกษาเทียบเท่า ได้แก่ รูปแบบของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง (Life-style change) ผลการเรียน (Grades) การเรียนในวิชาที่มีความหนัก (Course overload) การจัดการด้านเศรษฐกิจ (Managing finances) การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน (Making friends) ความรัก (Love) ความเครียดด้านเพศ (Sex stressors) ความอาย (Shyness) ความอิจฉา (Jealousy) และการเลิกกับคนรัก (Breakups)

พัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย

ลักษณะของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่อยู่ในช่วงที่เป็นการเชื่อมต่อของวัยเด็กที่มีความต้องการพึ่งพาผู้อื่นและวัยผู้ใหญ่ที่มีความเป็นอิสระของตนเอง ทำให้วัยรุ่นมีพัฒนาการเฉพาะวัยและการเรียนรู้ทักษะทางสังคมของการเตรียมความพร้อมของการเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต วัยรุ่นจะเป็นช่วงที่เริ่มต้นเมื่อลักษณะด้านชีววิทยาของร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงอายุประมาณ 10 ถึง 13 ปี และจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น เมื่อวัยรุ่นสามารถคิดตัดสินใจ จัดการปัญหา รับผิดชอบตนเอง และมีความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพิงด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ลักษณะส่วนใหญ่ดังกล่าว จะถูกกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมที่บุคคลดำรงชีวิตอยู่และเป็นช่วงที่บุคคลมีอายุประมาณ 18 ถึง 21 ปี⁽²⁸⁾

ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร⁽²⁸⁾ ได้แบ่งพัฒนาการของวัยรุ่นเป็น 3 ช่วง ได้แก่

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) เป็นช่วงของการเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นช่วงนี้จะมีอายุประมาณ 13 ถึง 15 ปี วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความชัดเจนในช่วงนี้ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่มีความสนใจตนเอง เพราะร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างและการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศทั้งภายนอกและภายในของร่างกาย
2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) เป็นช่วงที่วัยรุ่นมีอายุประมาณ 15 ถึง 18 ปี วัยรุ่นจะพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง มีเจตคติและค่านิยมของตนเอง วางแผนอนาคตของตนเอง และเป็นช่วงของการเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นช่วงนี้จะมีการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่ละด้านได้
3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) เป็นช่วงที่วัยรุ่นมีอายุประมาณ 18 ถึง 21 ปี ช่วงนี้วัยรุ่นจะศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาที่เป็นการสร้างความรู้และวิชาชีพของตนเองในอนาคต ทำให้วัยรุ่นเข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง มีจุดมุ่งหมายของชีวิต และเชื่อมโยงบทบาทหน้าที่ของตนเองกับสังคมที่ตนเองดำรงชีวิตอยู่ ทำให้วัยรุ่นมีความพร้อมของการดำรงชีวิตในสังคมเพื่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

การปรับตัวของพัฒนาการวัยรุ่น

Harvinghurst RJ (อ้างใน สุภาพรพรรณ โคตรจรัส)⁽²²⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวที่เป็นงานพัฒนาการที่เกิดขึ้นของชีวิต ชีวิตของบุคคลในแต่ละวัยจะมีลักษณะการเรียนรู้งานที่มีความเฉพาะ การปรับตัวที่มีความสำเร็จในงานพัฒนาการ จะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและมีความสำเร็จในพัฒนาการขั้นต่อไป แต่บุคคลที่ปรับตัวไม่ได้หรือไม่มีความสำเร็จในงานพัฒนาการ จะทำให้บุคคลไม่มี

ความพึงพอใจ สังคมไม่มีการยอมรับบุคคล และมีการพัฒนาการในขั้นต่อไปอย่างยากลำบาก งานพัฒนาการที่มีความสำคัญของวัยรุ่น ได้แก่

1. วัยรุ่นจะมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างเหมาะสม โดยเป็นความสัมพันธ์ของบุคคลกับเพื่อน ที่มีช่วงอายุเดียวกันและเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศของบุคคล
2. วัยรุ่นสามารถปรับตัวในบทบาทที่มีความเหมาะสมกับเพศของวัยรุ่น
3. วัยรุ่นเข้าใจและยอมรับในพัฒนาการด้านร่างกาย และใช้ร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. วัยรุ่นมีความเป็นตนเองในความผูกพันกับบิดามารดาและผู้ใหญ่ และไม่มีการพึ่งพิง ด้านอารมณ์กับผู้ใหญ่แบบวัยเด็ก
5. วัยรุ่นมีความมั่นใจด้านเศรษฐกิจของตนเอง
6. วัยรุ่นมีการเลือกและเตรียมความพร้อมของตนเองในด้านอาชีพ
7. วัยรุ่นมีการเตรียมความพร้อมของตนเอง เพื่อการใช้ชีวิตสมรสและครอบครัว
8. วัยรุ่นมีทักษะที่มีความจำเป็นของการเป็นพลเมืองที่ดี คือ พัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดแบบรวบยอด
9. วัยรุ่นพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม
10. วัยรุ่นพัฒนาค่านิยมและจริยธรรม ที่ใช้เป็นแนวทางของการปฏิบัติตนเองของวัยรุ่น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น

วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาจะเป็นช่วงที่วัยรุ่นอยู่ในช่วงระหว่างวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย โดยอาจจะมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ พัฒนาการด้านสติปัญญา ตน (Self) ความสัมพันธ์ทางสังคมของวัยรุ่นและผู้อื่น และสุขภาพจิตของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีการปรับตัวในด้านต่างๆ ดังนี้

วัยรุ่นตอนกลางเป็นช่วงที่วัยรุ่นมีการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง วางแผนอนาคตของตนเอง และวัยรุ่นจะเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ทำให้วัยรุ่นมีการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านได้⁽²⁸⁾

วัยรุ่นตอนปลาย จะเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีการพัฒนาความคิดที่มีความสุขุมและเป็นเหตุผล และการใช้ประสบการณ์ของชีวิตในการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ชีวิตในครอบครัว สังคม ความสัมพันธ์ทางเพศ และการศึกษา ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของตำแหน่งบทบาททางสังคมที่เป็นลักษณะของผู้ใหญ่ ทำให้วัยรุ่นมีการใช้ชีวิตอย่างมั่นคงและมีวุฒิภาวะที่จะจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตและใช้ชีวิตกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างดี เพื่อการฝึกทักษะที่เป็นลักษณะพฤติกรรมของผู้ใหญ่ การปรับตัวของวัยรุ่นตอนปลายจึงมีลักษณะต่างกับช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง⁽¹⁶⁾

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการดำรงชีวิตในสังคมที่มีบุคคลในสังคมและสภาพของสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น ได้แก่

2.1 ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและวัยรุ่น ทำให้เกิดพัฒนาการด้านจิตใจและสังคม โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกของครอบครัวทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบกับสังคม⁽²⁹⁾ ครอบครัวเป็นสถาบันที่ให้การสนับสนุนทางอารมณ์และข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการคิดตัดสินใจ ช่วงที่บุคคลเผชิญกับความเครียด⁽³⁰⁾ ช่วงพัฒนาการของวัยรุ่น วัยรุ่นจะมีความพยายามของความเป็นอิสระและการพึ่งพาตนเอง โดยอาจจะมีการทำพฤติกรรมบางอย่างให้เหมือนหรือต่างกับผู้ปกครอง และจัดการความรู้สึกที่ไม่มั่นคงของวัยรุ่น แต่วัยรุ่นยังมีลักษณะของความคิดเห็น ความเชื่อ อารมณ์ และการตีความสภาพแวดล้อมที่คล้ายกับสมาชิกของครอบครัว⁽³¹⁾ และวัยรุ่นจะมีการรับฟังเรื่องการศึกษา ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เพื่อนกับผู้อื่น และการทำงานประกอบอาชีพในอนาคตที่เป็นลักษณะความคิดของบิดามารดามากกว่ารับฟังเพื่อน วัยรุ่นอาจจะฟังความคิดเห็นของบิดามารดาในช่วงที่วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แต่บุคคลจะเป็นคนคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆด้วยตนเอง⁽³²⁾

2.2 กลุ่มเพื่อน เป็นแหล่งของการสนับสนุนทางอารมณ์และข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการคิดตัดสินใจ ช่วงที่บุคคลเผชิญกับความเครียด⁽³⁰⁾ วัยรุ่นจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนในการพัฒนาชีวิตส่วนตัวและสังคมในการเตรียมเข้าสู่ผู้ใหญ่ โดยเพื่อนจะช่วยให้วัยรุ่นพัฒนาความชำนาญด้านต่างๆที่เหมาะสมกับวัย การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่อาจจะพบในสถานการณ์ต่างๆ โดยการแข่งขันและการร่วมมือกันในกลุ่มเพื่อน⁽²⁸⁾ กลุ่มเพื่อนยังช่วยวัยรุ่นในการค้นหาความสามารถและการมีชื่อเสียงที่มีความสำคัญกับความมั่นใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง⁽³²⁾ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดของวัยรุ่น⁽³¹⁾ ด้านข้อมูล วัยรุ่นจะมีการรับฟังเรื่อง การแต่งกาย การทำกิจกรรมต่างๆในเวลาว่าง และการเลือกคบเพื่อน ที่เป็นลักษณะความคิดของเพื่อนมากกว่าบิดามารดา⁽³²⁾ มิตรภาพจะช่วยลดความเหงา ทำให้บุคคลที่มีความเครียดมีการสนับสนุนทางสังคม และทำให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)⁽³³⁾ เพื่อนจึงมีความสำคัญอย่างมากกับวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง แต่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย วัยรุ่นจะมีค่านิยมและความคิดของตนเอง ทำให้เพื่อนมีบทบาทน้อยกว่าช่วงวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง โดยวัยรุ่นตอนปลายจะพัฒนาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด⁽³⁴⁾ วัยรุ่นอาจจะฟังความคิดเห็นของเพื่อนในช่วงที่วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แต่บุคคลจะเป็นคนคิดตัดสินใจเรื่องต่างๆด้วยตนเอง⁽³²⁾

2.3 สภาพสังคมที่บุคคลดำรงชีวิตอยู่ สภาพสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น ได้แก่ สถานศึกษาที่มีครูอาจารย์และนโยบายของสถานศึกษา⁽³¹⁾ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดวัยรุ่นที่ให้โอกาสวัยรุ่นในการทดลองบทบาทในการสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ในทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson E (อ้างใน พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)⁽⁵⁾ สภาพสังคมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันใน

การดำรงชีวิตให้ได้สิ่งที่ตนเองมีความต้องการ⁽¹⁾ และลักษณะวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ที่มีผลกับการดำรงชีวิตของวัยรุ่น โดยพบว่า สภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศแถบตะวันตก วัยรุ่นตอนปลายจะมีความเป็นอิสระในการดำรงชีวิตโดยไม่พึ่งพาผู้ปกครอง ทำให้วัยรุ่นต้องมีการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง แต่ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของประเทศไทยที่มีความต่างกับประเทศแถบตะวันตก คือ วัยรุ่นตอนปลายอาจจะมีการปรับตัวโดยการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง ขณะที่วัยรุ่นยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เพราะการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีระยะทางไกลกับถิ่นที่อยู่ของบุคคล และวัยรุ่นบางคนทำงานหารายได้เพื่อการดำรงชีวิตและการศึกษาของตนเอง แต่ยังไม่มีการศึกษาในประเทศไทยอย่างชัดเจน⁽³⁴⁾ เป็นต้น

การพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่น

Erikson E (อ้างใน พรรรถทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)⁽⁵⁾ กล่าวถึง ความสำคัญของพัฒนาการช่วงวัยรุ่นในขั้นการมีเอกลักษณ์ของตนเองหรือการสับสนในเอกลักษณ์ (Identity VS. Identity confusion) ที่มีความสำคัญกับพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นในขั้นการมีความใกล้ชิดหรือการมีความรู้สึกอ้างว้าง (Intimacy vs. Isolation) ช่วงวัยรุ่นจะเป็นช่วงของการเรียนรู้โดยการนำประสบการณ์ของอดีตและอนาคตเชื่อมโยงกันโดยการทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง วัยรุ่นที่ปรับตัวได้สำเร็จจะได้รับโอกาสของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดในการทดลองบทบาทต่างๆ ได้แก่ การปฏิบัติที่เหมาะสมกับเวลา และการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการปัญหา การทดลองบทบาทที่สังคมกำหนดให้วัยรุ่น การมีความคาดหวังและจัดระดับความสำเร็จของงาน การเรียนรู้บทบาททางเพศที่เหมาะสมกับกฎและค่านิยมของสังคม การเรียนรู้บทบาทของผู้นำและผู้ตาม และการมีอุดมคติของตนเองและเปรียบเทียบกับอุดมคติกับผู้อื่น ทำให้วัยรุ่นมีการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง วัยรุ่นจะพัฒนาเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีความมั่นใจในตนเองที่จะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น แต่วัยรุ่นที่พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองไม่ได้ วัยรุ่นจะมีความสับสนในการเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง วัยรุ่นจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีความรู้สึกและอารมณ์ทางลบต่อตนเองและผู้อื่น มีปัญหาการปรับตัว และเกิดความรู้สึกอ้างว้าง

ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยอาจจะมีข้อมูลของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่อาจจะมี ความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย การทบทวนวรรณกรรม ทำให้เห็นถึงปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในที่อาจจะมี ความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ดังนี้

ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ทำการศึกษาการปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า นิสิต นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี

ดารณี ประคองศิลป์⁽²⁴⁾ ทำการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวแต่ละด้าน เรียงลำดับมากที่สุด คือ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน ปัญหาการปรับตัวด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ตามลำดับ และนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มีปัญหาการปรับตัวด้านบ้านและครอบครัว น้อยที่สุด

นันทชิตส์สันท์ สกุลพงศ์⁽⁷⁾ ทำการศึกษาสุขภาพจิตและปัญหาการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึง 3 หรือชั้นปริคlinik คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า นิสิตคณะแพทยศาสตร์ มีปัญหาการปรับตัวในระดับเล็กน้อย ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ปัญหาการปรับตัวด้านกิจกรรม สังคมและนันทนาการ ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์และสังคม ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพและ พัฒนาการด้านร่างกาย ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน ปัญหาการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ปัญหาการปรับตัวด้านอนาคต ตามลำดับ และนิสิตคณะแพทยศาสตร์มี ปัญหาการปรับตัวที่จัดอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหาการปรับตัว คือ ปัญหาการปรับตัวด้านเพศ ปัญหาการปรับตัวด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา ปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่อยู่อาศัย และ ปัญหาการปรับตัวด้านบ้านและครอบครัว ตามลำดับ

Abdullah MC, Elias H, Mahyuddin R, Uli J⁽³⁵⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของประเทศมาเลเซีย พบว่า นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมใน ระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) เป็นปัจจัยป้องกันในการจัดการความเครียดที่เป็นข้อเรียกร้องด้านการศึกษาและด้านสังคมของสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตนักศึกษา มีการปรับตัวได้

Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ ทำการศึกษานิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านส่วนตัวและอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเห็นคุณค่าในตนเองด้านการเรียนเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการสนับสนุนทางสังคมของเพื่อนสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม การปรับตัวด้านสังคม และการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วันเพ็ญ ฐรกิจต์วัฒนการ⁽⁸⁾ ทำการสำรวจภาวะสุขภาพจิตของนิสิตแพทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยทำการศึกษากับนิสิตคณะแพทยศาสตร์ทุกชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ทำการศึกษารวม 52 คน มีนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 7 คนหรือจำนวนร้อยละ 13.5 ที่เป็นนิสิตที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต และนิสิตชั้นปีที่ 2 มีจำนวนนิสิตที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตจำนวนมากที่สุด โดยเป็นผลของความเครียด

Dahlin M, Joneborg N, Runeson B⁽³⁷⁾ ทำการศึกษาความเครียดและภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 3 และ 6 คณะแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์โรลินสกา (Karolinska Institute Medical University) พบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มีความเครียดที่เป็นผลของการเผชิญความกดดันของการศึกษาอย่างมาก และปัจจัยด้านการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เกิดความเครียด

วรินทร์ รามสุด⁽¹⁶⁾ ทำการศึกษาแหล่งความเครียดของนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีการรับรู้ของระดับความเครียดที่เป็นแหล่งความเครียดหลายด้าน ได้แก่ แหล่งความเครียดด้านการเรียนมากที่สุด ด้านสภาวะทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเรื่องส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลอื่น ตามลำดับ

คันธมาส ศิริภัทรประวัต⁽²⁹⁾ ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านลักษณะของวัฒนธรรม

ลักษณะของวัฒนธรรมที่อาจจะมีเกี่ยวข้องข้องกับการปรับตัว คือ วัฒนธรรมคหกรรมหมู่และวัฒนธรรมปัจเจกนิยม

วัฒนธรรมคหกรรมหมู่ (Collectivism) เป็นลักษณะของวัฒนธรรมที่กลุ่มบุคคลจะใช้บรรทัดฐานของกลุ่มเป็นหลักการตีความพฤติกรรม บุคคลจะให้ความสำคัญกับผู้อื่น การปกป้องวัฒนธรรมดั้งเดิมและค่านิยมของกลุ่ม (Triandis HC อ้างใน Shiraev E และ Levy D)⁽³⁸⁾ ความสามัคคีของกลุ่ม และความต้องการและความพึงพอใจที่มีความเหมาะสมกับกลุ่ม⁽³⁹⁾ บุคคลจึงมีพฤติกรรมของการพัฒนาความสามัคคี ในการจัดการความขัดแย้ง (Triandis HC อ้างใน Shiraev E และ Levy D)⁽³⁸⁾

วัฒนธรรมปัจเจกนิยม (Individualism) เป็นลักษณะของวัฒนธรรมที่กลุ่มบุคคลจะใช้บุคคลและครอบครัวของบุคคลหรือกลุ่มปฐมภูมิเป็นหลักการตีความพฤติกรรม แต่บุคคลจะปฏิเสธการให้ความสำคัญกับกลุ่มอื่นหรือสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิก (Triandis HC อ้างใน Shiraev E และ Levy D)⁽³⁸⁾ บุคคลจะให้ความสำคัญกับการแข่งขัน ความมั่นใจตนเอง และความใกล้ชิดแบบปัจเจกบุคคล⁽³⁹⁾ บุคคลจึงมีพฤติกรรมของการแข่งขันมากกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมที่มีในวัฒนธรรมคหกรรมหมู่ (Triandis HC อ้างใน Shiraev E และ Levy D)⁽³⁸⁾

ภิสสร อุมะวิชนี⁽⁴⁰⁾ ทำการศึกษาวัฒนธรรม เพศ และรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่เป็นคนไทยมีลักษณะค่านิยมแบบคหกรรมหมู่แตกต่างกับนิสิตที่เป็นคนอเมริกันที่มีลักษณะค่านิยมแบบปัจเจกนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ

Friedrich LS (อ้างใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ)⁽⁴¹⁾ กล่าวว่า ลักษณะบทบาททางเพศเป็นลักษณะที่สังคมได้กำหนดบทบาทของเพศหญิงและชายที่เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกัน อาจจัดลักษณะบทบาททางเพศ ได้ดังนี้

บทบาทลักษณะเพศชาย (Masculine) จะมีลักษณะของการแข่งขัน การมีความก้าวร้าวและการแสดงอารมณ์ที่รุนแรงในระดับที่ยอมรับได้ การมีความมั่นใจในตนเอง ความกล้าในการทำสิ่งต่างๆ และการพึ่งตนเอง ทำให้ผู้ชายมีการจัดการความเครียดโดยการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น การเก็บความรู้สึก และอาจใช้การจัดการปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรมด้วยวิธีการทางลบ (Friedrich LS อ้างใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ)⁽⁴¹⁾ บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีวัฒนธรรมบทบาท

เพศชาย จะมีลักษณะพฤติกรรมที่เน้นเป้าหมายของการทำงานเป็นหลัก ความมีชีวิตชีวา ความมั่นคงในตนเอง และความทะเยอทะยาน⁽³⁸⁾

บทบาทลักษณะเพศหญิง (Feminine) จะมีลักษณะของการมีความใกล้ชิดกับผู้อื่น การแสดงอารมณ์ และความเปราะบาง ทำให้ผู้หญิงมีการจัดการความเครียดโดยการพูดคุยกับผู้อื่น เพื่อขอคำแนะนำและได้รับความเข้าใจ และการคิดอย่างหมกมุ่นกับปัญหาที่เกิดขึ้น มากกว่าการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น (Friedrich LS อ้างใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ)⁽⁴¹⁾ และบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีวัฒนธรรมบทบาทเพศหญิง จะมีลักษณะพฤติกรรมที่เน้นการดูแลช่วยเหลือ ความนุ่มนวลอ่อนน้อม และการหาความเห็นพ้องของผู้อื่น⁽³⁸⁾

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร และ พรรณระพี สุทธิวรรณ⁽¹⁹⁾ ทำการศึกษาความแตกต่างของเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาที่มีต่อระดับความเครียด และการจัดการกับความเครียดของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึง 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีความเครียดระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ นิสิตหญิงมีวิธีการจัดการความเครียดโดยการเน้นอารมณ์และความรู้สึกไม่แตกต่างกับนิสิตชาย และนิสิตชายมีวิธีการจัดการความเครียดโดยการจัดการปัญหามากกว่านิสิตหญิง

ภิสสร อุมะวชิณี⁽⁴⁰⁾ ทำการศึกษาวัฒนธรรม เพศ และรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตหญิงมีค่านิยมแบบคตินวมหมู่มากกว่านิสิตชาย

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ทำการศึกษาการปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า นิสิตนักศึกษาหญิงมีการปรับตัวด้านสังคมดีกว่านิสิตนักศึกษาชาย และนิสิตนักศึกษาชายที่ศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และนิสิตนักศึกษาหญิงที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายดีกว่านิสิตนักศึกษาชายที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Abdullah MC, Elias H, Mahyuddin R, Uli J⁽³⁵⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของประเทศมาเลเซีย พบว่า นักศึกษาชายมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมดีกว่านักศึกษาหญิง

อายุ

นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีการปรับตัวดังที่ Harvinghurst RJ (อ้างใน สุภาพรรณ โคตรจรัส)⁽²²⁾ ได้เน้นพัฒนาการของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมที่เป็นเพื่อนช่วงอายุเดียวกันและเพื่อนทั้งเพื่อนต่างเพศและเพื่อนเพศเดียวกัน และทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson E (อ้างใน DiMatteo MR และ Martin LR)⁽⁴²⁾ ที่กล่าวถึงงานพัฒนาการของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นเป็นช่วงของการพัฒนาการแสดงตัวตนที่มีความเป็นอิสระ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและการมีความรักกับบุคคลที่มีช่วงอายุเดียวกัน

จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคล ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า กลุ่มของนิสิตที่มีอายุ 16 และ 17 ปี มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านดีกว่ากลุ่มของนิสิตที่มีอายุ 19 ปีขึ้นไป

Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ ทำการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและความผูกพันกับสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ปัจจัยความสามารถในการเข้าถึงเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายการปรับตัวด้านสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และความพึงพอใจในเพื่อนที่อยู่ร่วมห้องเดียวกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจมีความใกล้เคียงกับแนวคิดและงานวิจัย ดังนี้

Coopersmith S (อ้างใน คันธมาศ ศิริภัทรประวัตติ)⁽²⁹⁾ กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นลักษณะของการประเมินคุณค่าของตนเองที่อาจจะเป็นเจตคติทางบวกและทางลบต่อตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยที่อาจจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนได้

Aryana M⁽⁴⁴⁾ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนที่ศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษา พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ทำการศึกษาการปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน พบว่า นิสิต

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงใช้ลักษณะวิธีการเผชิญปัญหาโดยการหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำ

ดารณี ประคองศิลป์⁽²⁴⁾ ทำการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูง

จุฬาลักษณ์ รุ่มวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านอารมณ์และส่วนบุคคล และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับผลการศึกษาของภาคการศึกษาแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Abdullah MC, Elias H, Mahyuddin R, Uli J⁽³⁵⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของประเทศมาเลเซีย พบว่า การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน และด้านส่วนตัวและอารมณ์ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนในภาคการศึกษาแรกของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ ทำการศึกษานิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี พบว่า ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านส่วนตัวและอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเองด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประเภทของโครงการที่สมัครเข้าศึกษา

ดารณี ประคองศิลป์⁽²⁴⁾ ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ที่มีการเข้าศึกษาโดยการสอบตรงมีปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ที่เข้าศึกษาโดยการสอบรวม

ภูมิลำเนา

ในประเทศไทย วัยรุ่นตอนปลายอาจจะมีการปรับตัวโดยการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง ขณะที่วัยรุ่นยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เพราะการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีระยะทางไกลกับถิ่นที่อยู่ของบุคคล และวัยรุ่นบางคนทำงานหารายได้เพื่อการดำรงชีวิตและการศึกษาของตนเอง แต่ยังไม่มีการศึกษาในประเทศไทยอย่างชัดเจน⁽³⁴⁾

จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยภูมิลำเนาเดิมไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นั่นทีนี่ ศุภมงคล⁽⁴⁵⁾ ทำการศึกษาความวิตกกังวล การสนับสนุนทางสังคม และกลวิธี การเผชิญปัญหาของนิสิตนักศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านอารมณ์ และด้านสิ่งของ แรงงาน และการเงิน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และนิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมีการใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประเภทของโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและประเภทของโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจจะมี ความใกล้เคียงกับแนวคิดและงานวิจัย ดังนี้

Coopersmith S (อ้างใน มุทธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวถึง โรงเรียนและการศึกษาที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะโรงเรียนจะช่วยให้ความรู้และประสบการณ์โดยการทำกิจกรรมที่อยู่ในกฎระเบียบ ทำให้เด็กมีความรู้ ทักษะความสามารถในการจัดการปัญหา และการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลจึงมีความรับผิดชอบในการพึ่งพาตนเองได้ และ Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยป้องกันในการจัดการความเครียดที่เป็นข้อเรียกร้องด้านการศึกษาและด้านสังคมของสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตนักศึกษามีการปรับตัวได้

มุทธา วัฒนจิตต์⁽⁴⁶⁾ ทำการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วนมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุษา แก้วกำกั๋ง⁽⁴⁷⁾ ทำการศึกษาปัญหาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในโรงเรียนประจำที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วน พบว่า นักเรียนของโรงเรียนประจำประเภทต่างๆ มีปัญหาการปรับตัวทางสังคมด้านทักษะสังคมไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีปัญหาการปรับตัวกับรุ่นพี่และความสัมพันธ์กับรุ่นพี่ และนักเรียนของโรงเรียนประจำประเภทต่างๆ ไม่มีปัญหาการปรับตัวทางสังคมด้านแนวโน้มนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

นิสิตนักศึกษาที่เพิ่งศึกษาในมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิต ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบชีวิตมากกว่าเดิม ทั้งการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆในชีวิต โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีที่อยู่เป็นอิสระ เช่น อพาร์ทเมนต์ หอพัก เป็นต้น ทำให้นิสิตนักศึกษาจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ และอาจจะไม่มีเวลาที่เพียงพอในการทำงาน⁽²⁷⁾ และลักษณะสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทย วัยรุ่นอาจจะต้องมีการปรับตัวโดยการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบต่อตนเอง เพราะระบบของการศึกษาที่ทำให้วัยรุ่นมีการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีระยะทางไกลกับถิ่นที่อยู่ของตนเอง⁽³⁴⁾

จุฬาลักษณ์ รุ่มีวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยสภาพที่อยู่อาศัยขณะศึกษาของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยสภาพที่อยู่อาศัยขณะศึกษาของนิสิตมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทินี ศุภมงคล⁽⁴⁵⁾ ทำการศึกษาความวิตกกังวล การสนับสนุนทางสังคม และกลวิธี การเผชิญปัญหาของนิสิตนักศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีที่พักอาศัยแบบต่างๆ มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักภายในของมหาวิทยาลัยใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ที่บ้าน และนิสิตนักศึกษาที่อาศัยที่หอพักเอกชน แมนชั่น อพาร์ทเมนต์ และคอนโดมีเนียม ใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักภายในของมหาวิทยาลัย

Hegge M, Melcher P, Williams S⁽⁴⁸⁾ ทำการศึกษา พบว่า การขัดแย้งกับเพื่อนเป็นความเครียดอย่างหนึ่งของนิสิตนักศึกษา เพราะนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมใหม่ รูปแบบชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ การศึกษาในมหาวิทยาลัยและการทำกิจกรรมกับเพื่อนและการอยู่หอพักกับเพื่อนที่อาจจะมีความต่างกันในด้านสาขาวิชาและเป็นรุ่นพี่ นิสิตนักศึกษาที่เกิดความขัดแย้งกับเพื่อน จะปรับตัวกับเพื่อนไม่ได้และเกิดความรู้สึกทางลบต่อตนเองและกลุ่มเพื่อน ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่มีความกล้าในการขอความช่วยเหลือผู้อื่นในการจัดการปัญหา

Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ ทำการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและความผูกพันกับสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ปัจจัยความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และความพึงพอใจในเพื่อนที่อยู่ร่วมห้องเดียวกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลักษณะของครอบครัว คือ การมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์

ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและวัยรุ่น ทำให้เกิดพัฒนาการด้านจิตใจและสังคม โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกของครอบครัวทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบกับสังคม⁽²⁹⁾ และเป็นสถาบันที่ให้การสนับสนุนทางอารมณ์และข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการคิดตัดสินใจ ช่วงที่บุคคลเผชิญกับความเครียด⁽³⁰⁾ และ Coopersmith S (อ้างในมูทธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีการยอมรับความคิด ความรู้สึก คุณค่า และสิทธิของเด็ก การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและควบคุมพฤติกรรมของเด็กอย่างเหมาะสม การยอมรับและให้โอกาสเด็กได้มีอิสระอย่างเหมาะสมที่จะมีความสามารถและรับผิดชอบในการทำกิจกรรม จะมีผลกับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล ครอบครัวจึงอาจจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น

จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีบิดาที่ประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่มีมารดาที่ประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสิตที่มีมารดาที่ประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คันธมาส ศิริภัทรประวัตติ⁽²⁹⁾ ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การศึกษาของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และการรับรู้การทำหน้าที่ของครอบครัว ตามลำดับ เป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ ทำการศึกษานิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Holahan CJ, Valentin DP, Moos RH⁽⁴⁹⁾ ทำการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมที่ดีของบิดามารดาและความสัมพันธ์ที่ดีของบิดามารดาต่อกันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านจิตวิทยาของวัยรุ่น และวัยรุ่นที่มีการสนับสนุนของบิดามารดาจะมีการปรับตัวที่ดีกว่าและมีระดับของความเครียดน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีการสนับสนุนของบิดามารดาน้อย

Wintre MG และ Yaffe M⁽⁵⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับการทำหน้าที่และความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่า การรับรู้ความสัมพันธ์ต่อกันของผู้ปกครอง มุมมองของผู้ปกครอง และการพูดคุยอภิปรายกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายได้ของครอบครัว

Coopersmith S (อ้างในมูธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวว่า รายได้เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลกับสถานภาพทางสังคม ที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเห็นคุณค่าในตนเอง และรายได้มีผลต่อปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ด้านการแต่งกาย และด้านจิตวิทยาของบุคคล⁽²⁹⁾ และการใช้รายได้ในการหาปัจจัยที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต⁽¹⁰⁾ ในประเทศไทย วัยรุ่นบางคนมีการทำงานหารายได้ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการศึกษาของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นตอนปลายอาจจะมีการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง⁽³⁴⁾

จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยรายได้ต่อเดือนของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคล ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยรายได้ต่อเดือนของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คันธมาศ ศิริภัทรประวัตติ⁽²⁹⁾ ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรรายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Wintre MG และ Yaffe M⁽⁵⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับการทำหน้าที่และความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

Coopersmith S (อ้างในมูธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวว่า การมองตนเองโดยการเปรียบเทียบกับบุคคลใช้ในการประเมินตนเองกับคนอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลกับการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่มีการเปรียบเทียบกับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกัน พบว่า บุคคลมีการเรียนรู้ทักษะและความสามารถหรือความถนัดของการทำกิจกรรมต่างๆ มากกว่ากลุ่มเพื่อน บุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าเดิม เพราะบุคคลได้รับการยอมรับของกลุ่มเพื่อนและสังคม แต่บุคคลที่เปรียบเทียบกับตนเองกับเพื่อน พบว่า บุคคลไม่มีทักษะหรือความถนัดของการทำกิจกรรมต่างๆ บุคคลจะรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน แล้วมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองที่น้อยกว่าเดิม ประกอบกับ การศึกษาในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษามี

การดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมใหม่ รูปแบบชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ การศึกษาในมหาวิทยาลัยและ การทำกิจกรรมกับเพื่อน และการอยู่หอพักกับเพื่อนที่อาจจะมีแตกต่างกันในด้านสาขาวิชาและ เป็นรุ่นพี่ ทำให้กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญกับนิสิตนักศึกษา⁽⁴⁸⁾

จุฬาลักษณ์ รุ่มีวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ทำการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมภายนอกและ ภายในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมและด้านอารมณ์และส่วนบุคคล อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ ทำการศึกษานิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของเพื่อนสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยรวม และการปรับตัวด้านสังคมและด้านส่วนตัวและอารมณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ การเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมสามารถทำนายการปรับตัวด้านสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิญา เกตุศิริ⁽¹⁾ ทำการศึกษาความสัมพันธ์กับเพื่อนตามการรับรู้ของตนเองต่อการปรับตัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนตามการรับรู้ของ ตนเองมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กนกพร เรื่องเพิ่มพูล, สุดา ร่องเมือง, พัทรินทร์ นินทจันทร์⁽⁵¹⁾ ทำการศึกษาลักษณะ การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนามากมีคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว การปรับตัวด้านความสัมพันธ์ในชุมชน และการปรับตัวทางสังคมโดยรวมมากกว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา น้อยหรือนักศึกษา ที่มีความไม่แน่นอนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา

Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ ทำการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายการปรับตัวใน มหาวิทยาลัยและความผูกพันกับสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ปัจจัยความสามารถใน การเข้าถึงเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และการเห็น คุณค่าในตนเองสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านสังคมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านสังคมสามารถทำนายความผูกพันกับสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยการศึกษาวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Study) เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรเป้าหมาย (Target population) คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชากรตัวอย่าง (Sample population) คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า (Inclusion criteria)

นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีความยินดีในการตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

ไม่มี

การสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะใช้การคำนวณขนาดของตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane T) (อ้างใน ชูชัย สมितिไกร)⁽⁵²⁾ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556

e = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมของประชากรที่ยอมรับได้ โดยกำหนดไว้ที่ 5 เปอร์เซ็นต์

ผู้วิจัยคำนวณตัวอย่างโดยใช้จำนวนนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 307 คน⁽⁵³⁾

$$n = \frac{307}{1 + 307(0.05)^2}$$

$$n = 174 \text{ คน}$$

ผู้วิจัยได้เผื่อจำนวนตัวอย่าง เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนอีก 10 %

ดังนั้น ถ้าใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จะใช้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 194 คน

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากับประชากรตัวอย่างทั้งหมด เพราะประชากร ที่ทำการศึกษานี้มีลักษณะจำเพาะและจำนวนประชากรไม่มาก การเก็บข้อมูลทำได้ง่าย ค่าใช้จ่าย ต่ำ และการเก็บข้อมูลของประชากรทั้งหมดจะเป็นการลดความคลาดเคลื่อนของตัวอย่าง ผู้วิจัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากร คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อความจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ประเภทของโครงการที่สมัคร ภูมิภาค โรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน การมีบุคคลใน ครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (The Student Adaptation to College Questionnaire) เป็นแบบประเมินที่พัฒนาโดยเปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ โดยการใช้แนวคิด งานวิจัย และแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของ Baker RW และ Siryk B (อ้างใน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽³⁾ เพื่อประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา ข้อคำถามของ แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยจะเน้นคุณสมบัติของนิสิตนักศึกษาที่จะมีการปรับตัวกับ สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยข้อความจำนวน 59 ข้อ แบบประเมินการปรับตัวใน มหาวิทยาลัยจะประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย 4 ด้าน ดังนี้

1. การปรับตัวด้านการเรียน (Academic adjustment) เป็นการประเมินประสบการณ์ของ นิสิตนักศึกษาด้านการเรียน งานของการเรียน ความต้องการของการเรียน เป้าหมายของการเรียน ประสิทธิภาพของการเรียน และการยอมรับสภาพแวดล้อมของการเรียน มีข้อความจำนวน 17 ข้อ

2. การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ (Personal/emotional adjustment) จะประเมิน นิสิตนักศึกษาด้านปัญหาของจิตใจ (Psychological distress) หรืออาการของร่างกายที่เป็นผลของ จิตใจ (Somatic consequence of distress) มีข้อความจำนวน 15 ข้อ

3. การปรับตัวด้านสังคม (Social adjustment) จะประเมินนิสิตนักศึกษาในด้านความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษากับบุคคลอื่น ได้แก่ การคบเพื่อน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการเข้ากลุ่มเพื่อน มีข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ

4. การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย (Institutional attachment/goal commitment) จะประเมินนิสิตนักศึกษาด้านความรู้สึกต่อมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษา มีข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย จะมีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ที่ซ้ำกับการปรับตัวด้านอื่น ได้แก่ การปรับตัวด้านการเรียนจำนวน 1 ข้อ คือ ข้อที่ 29 และการปรับตัวด้านสังคมจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 4, 14, 35, 47, 54 และ 56

ตารางที่ 1 ข้อคำถามของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	ข้อที่เป็นข้อคำถามทางบวก	ข้อที่เป็นข้อคำถามทางลบ
ด้านการเรียน	3, 5 ,11 ,17 ,29, 36 ,45	8, 15 ,19, 23, 26, 32 , 34, 43, 44 ,48
ด้านส่วนตัวและอารมณ์	46	2, 6, 9, 10, 18, 22, 25, 31, 33, 37, 41, 42, 53, 59
ด้านสังคม	1, 4, 7, 12, 14, 16, 24, 27, 30, 38, 52, 54, 58	20, 35, 40, 47, 56, 57
ด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	1, 4, 13, 14, 29, 39, 54	28, 35, 47, 49, 50,51, 56

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย จะมีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 21 และ 55 ข้อคำถามสองข้อนี้มีไว้ใช้ในการตรวจสอบความตั้งใจในการทำแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ถ้าผู้ตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยตอบข้อคำถามสองข้อนี้ไม่ตรงกันหรือมีการตอบที่ไม่ตรงกันมากกว่า 1 ระดับ ผู้วิจัยจะไม่ใช้ข้อมูลของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยชุดนั้น แต่การคิดคะแนนจะนำข้อคำถามทั้งสองข้อมาคิดคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม โดยที่ไม่ใช้ข้อคำถามคิดคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยเฉพาะด้าน

วิธีการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและเกณฑ์การให้คะแนน

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยเป็นแบบประเมินที่มีการตอบแบบรายงานตนเอง (Self-report) โดยมีลักษณะเป็นการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต 4 อันดับ ได้แก่ ตรงมาก ตรง ไม่ค่อยตรง และไม่ตรงเลย โดยมีการตรวจให้คะแนนของข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามทางบวกและข้อคำถามทางลบ โดยจะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนของข้อคำถามทางบวกและข้อคำถามทางลบ

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อคำถามทางบวก	ข้อคำถามทางลบ
ตรงมาก	4	1
ตรง	3	2
ไม่บ่อยตรง	2	3
ไม่ตรงเลย	1	4

การแปลผล

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยจะมีการคิดคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน เพื่อประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3 การประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในแต่ละด้าน

ช่วงคะแนนระหว่าง	ความหมาย
1.00-1.99	การปรับตัวไม่ได้/มีปัญหาในการปรับตัวมาก
2.00-2.49	การปรับตัวได้น้อย/มีปัญหาการปรับตัวค่อนข้างมาก
2.50-2.99	การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี/มีปัญหาการปรับตัวปานกลางถึงค่อนข้างน้อย
3.00-3.49	การปรับตัวได้ดี/ไม่มีปัญหาการปรับตัว
3.50-4.00	การปรับตัวได้ดีมาก/ไม่มีปัญหาการปรับตัว

ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่เป็นคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้านที่เป็นลักษณะของข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data) กรณีที่คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้านมีการกระจายของข้อมูลแบบปกติหรือ

ใกล้เคียงปกติ โดยคะแนนของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้าน จะมีค่าคะแนนของการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ดังนี้

การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 59 ถึง 236 คะแนน

การปรับตัวด้านการเรียน จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 17 ถึง 68 คะแนน

การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 15 ถึง 60 คะแนน

การปรับตัวด้านสังคม จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 19 ถึง 76 คะแนน

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 14 ถึง 56 คะแนน

การพัฒนาแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

Baker RW และ Siryk B (อ้างใน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽³⁾ พัฒนาแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เพื่อทำความเข้าใจการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยคลาร์ก (University of Clark) ในปี ค.ศ. 1980 ถึง 1984

การตรวจสอบความตรง (Validity)

Baker RW และ Siryk B (อ้างใน Dahmus S และ Bernardin HJ)⁽⁵⁴⁾ ได้ทำการประเมินค่าความตรงที่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์ (Criterion-related Validity) ของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในแต่ละมาตรการแล้วพบผลการประเมิน ดังนี้

การปรับตัวด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.17$ ถึง 0.53 , $p < 0.01$)

การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับการรู้จักศูนย์บริการทางจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.23$ ถึง -0.34 , $p < 0.01$)

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับข้อมูลการเลิกศึกษาในมหาวิทยาลัย ขณะที่นิสิตนักศึกษายังศึกษาอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.27$ ถึง -0.41 , $p < 0.01$)

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ได้ทำการพัฒนาแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของ Baker RW และ Siryk B (อ้างใน เปรมพร มั่นเสมอ)⁽³⁾ โดยทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ที่มีการตรวจสอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent validity) โดยการทดสอบทางสถิติ ทำให้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยมี

ข้อคำถามจำนวน 59 ข้อ และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการประเมินภาพรวมเกี่ยวกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละด้านและการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงและมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

Baker RW และ Siryk B (อ้างใน Dahmus S และ Bernardin HJ)⁽⁵⁴⁾ ได้ทำการประเมินค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้านมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ดังนี้

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคช่วง 0.92 ถึง 0.95

การปรับตัวด้านการเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคช่วง 0.81 ถึง 0.90

การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคช่วง 0.77 ถึง 0.86

การปรับตัวด้านสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคช่วง 0.83 ถึง 0.91

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคช่วง 0.85 ถึง 0.91

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ทำการทดสอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 จำนวน 100 คน แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการประเมินค่าความคงที่ภายใน (internal consistency) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้าน พบว่า

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.90

การปรับตัวด้านการเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.69

การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.80

การปรับตัวด้านสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.81

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.80

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทดสอบกับประชากร คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 247 คน แล้วนำข้อมูลมาคำนวณค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีความสอดคล้อง

ภายใน (internal consistency) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและแต่ละด้าน ดังนี้

แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.93

การปรับตัวด้านการเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.84

การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.85

การปรับตัวด้านสังคมมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.82

การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.83

การหาเกณฑ์ปกติ

เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ทำการหาค่าคะแนนที่ปกติ (Normalized T-score) ในการแปลความหมายของผลคะแนนของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยการนำข้อมูลการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาจำนวน 651 คน หาค่าคะแนนที่ โดยใช้สูตรสถิติ คือ $T = 50 + 10Z$ เพื่อให้ได้ค่าคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมให้อยู่ในช่วง 111 ถึง 220 คะแนน การปรับตัวด้านการเรียนอยู่ในช่วง 26 ถึง 64 คะแนน การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์อยู่ในช่วง 21 ถึง 58 คะแนน การปรับตัวด้านสังคมอยู่ในช่วง 33 ถึง 74 คะแนน และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายอยู่ในช่วง 22 ถึง 56 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูลของเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า และทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลภายในคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหนังสือขออนุญาตใช้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลกับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในชั้นเรียนและแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ ช่วงเดือนสิงหาคม ที่เป็นช่วงเวลาที่อยู่ในภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2556 ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาประมาณ 2 เดือนแรกของภาคการศึกษา

3. ผู้วิจัยขอความยินยอมของประชากรตัวอย่างและอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการเก็บข้อมูลเป็นความลับให้ประชากรตัวอย่างที่ยินดีตอบแบบสอบถามเข้าใจตามเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Statistical Package for Social Science (SPSS) version 17.0 การศึกษาครั้งนี้ใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง เพื่อการอธิบายลักษณะของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) จะแสดงค่าสถิติเป็นค่าสัดส่วนและค่าร้อยละ และข้อมูลที่เป็นข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data) จะแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าน้อยที่สุด และค่ามากที่สุด

2. สถิติเชิงอนุมานในการหาข้อมูลสถิติเชิงลักษณะในการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่

2.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

2.2 การทดสอบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติ t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

2.3 การทดสอบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติ One way ANOVA และการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยวิธีการของ Gabriel โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

2.4 การทดสอบปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติการถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ด้วยวิธีการ Enter และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธีการ Stepwise โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลของการตอบแบบสอบถามของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (The Student Adaptation to College Questionnaire) ที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 307 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 254 คน โดยเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่นำไปใช้ในการทดสอบทางสถิติในอัตราการตอบสนอง (response rate) จำนวน 247 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.46

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ One way ANOVA ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและรายด้านและการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	118	47.8
เพศหญิง	129	52.2
อายุ		
17 ปี	16	6.5
18 ปี	178	72.1
19 ปี	52	21.0
20 ปี	1	0.4
(Mean = 18.15, S.D. = 0.52, Min = 17.00, Max = 20.00)		
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.)		
น้อยกว่า 3.00	1	0.4
ระหว่าง 3.00 ถึง 3.49	12	4.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50	234	94.7
(Mean = 3.78, S.D. = 0.18, Min = 2.50, Max = 4.00)		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา		
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.)	160	64.8
โครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท (CPIRD)	57	23.1
โครงการผลิตแพทย์หนึ่งอำเภอหนึ่งทุน (ODOD)	12	4.8
โครงการผลิตแพทย์ร่วมกับกรมแพทย์ทหารอากาศ	17	6.9
โครงการโอลิมปิกวิชาการ (ชีววิทยา)	1	0.4

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิลำเนา		
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	57.1
ปริมณฑล	32	13.0
จังหวัดนนทบุรี	14	5.7
จังหวัดสมุทรปราการ	12	4.9
จังหวัดปทุมธานี	6	2.4
ภาคเหนือ	15	6.0
ภาคกลาง	7	2.8
ภาคใต้	14	5.7
ภาคตะวันตก	2	0.8
ภาคตะวันออก	22	8.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	5.7
ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
โรงเรียนชายล้วน	5	2.0
โรงเรียนหญิงล้วน	6	2.4
โรงเรียนสหศึกษา	236	95.6
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
บ้านของตนเอง	169	68.4
อาศัยอยู่กับญาติ	12	4.9
หอพักของมหาวิทยาลัย	1	0.4
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	59	23.9
อื่นๆ คือ คอนโดมีเนียม	6	2.4
ลักษณะของครอบครัว		
อาชีพของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว		
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	23.9
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	76.1

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 15,000 บาท	6	2.4
15,001 บาท ถึง 30,000 บาท	13	5.3
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	18.6
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	35.6
มากกว่า 100,000 บาท	94	38.1
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย		
ไม่เคยทำ	34	13.8
เล็กน้อย	104	42.1
ปานกลาง	90	36.4
มาก	19	7.7

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 247 คน ที่เข้าร่วมการวิจัยนี้ เป็นนิสิตชาย (ร้อยละ 47.8) และ นิสิตหญิง (ร้อยละ 52.2) ส่วนใหญ่อายุ 18 ปี (ร้อยละ 72.1) ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 (ร้อยละ 94.7) เข้าศึกษาโดยการสมัครของ โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) (ร้อยละ 64.8) ภูมิลำเนาใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 57.1) สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของ โรงเรียนสหศึกษา (ร้อยละ 95.6) อาศัยอยู่ที่บ้านพักของตนเอง (ร้อยละ 68.4) ลักษณะครอบครัวมี บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพแพทย์ (ร้อยละ 76.1) รายได้ของครอบครัว ต่อเดือนมากกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 38.1) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียน มหาวิทยาลัยระดับเล็กน้อย (ร้อยละ 42.1)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของระดับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	28	11.3
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	118	47.8
การปรับตัวได้ดี	93	37.7
การปรับตัวได้ดีมาก	8	3.2
(Mean = 171.17, S.D. = 18.58, Min = 129.00, Max = 233.00)		
การปรับตัวด้านการเรียน		
การปรับตัวไม่ได้	11	4.4
การปรับตัวได้น้อย	95	38.5
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	103	41.7
การปรับตัวได้ดี	32	13.0
การปรับตัวได้ดีมาก	6	2.4
(Mean = 44.15, S.D. = 6.68, Min = 26.00, Max = 68.00)		
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์		
การปรับตัวไม่ได้	1	0.4
การปรับตัวได้น้อย	29	11.7
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	95	38.5
การปรับตัวได้ดี	81	32.8
การปรับตัวได้ดีมาก	41	16.6
(Mean = 44.94, S.D. = 6.58, Min = 29.00, Max = 60.00)		

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของระดับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) (ต่อ)

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
การปรับตัวด้านสังคม		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	28	11.3
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	111	44.9
การปรับตัวได้ดี	96	38.9
การปรับตัวได้ดีมาก	12	4.9
(Mean = 55.44, S.D. = 6.41, Min = 38.00, Max = 73.00)		
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย		
การปรับตัวไม่ได้	0	0
การปรับตัวได้น้อย	12	4.9
การปรับตัวได้ปานกลางค่อนข้างดี	49	19.8
การปรับตัวได้ดี	118	47.8
การปรับตัวได้ดีมาก	68	27.5
(Mean = 44.74, S.D. = 5.24, Min = 29.00, Max = 56.00)		

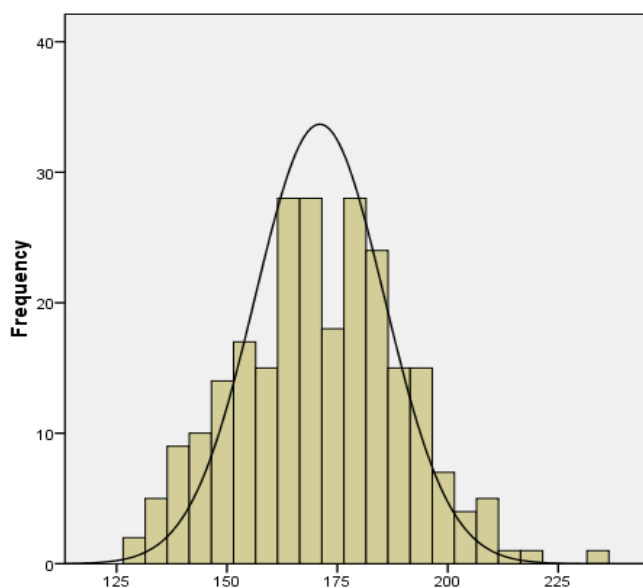
จากตารางที่ 5 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 47.8) การปรับตัวด้านการเรียนระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 41.7) การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 38.5) การปรับตัวด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 44.9) และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี (ร้อยละ 47.8)

จากข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวบางด้านมีจำนวนค่าที่เป็นศูนย์ อาจจะทำให้ข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) คือ ข้อมูลของการประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวแต่ละด้านไม่มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการทดสอบทางสถิติ ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data) คือ คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวแต่ละด้าน แทนข้อมูลเชิงลักษณะในการทดสอบทางสถิติ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในที่นี้

ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

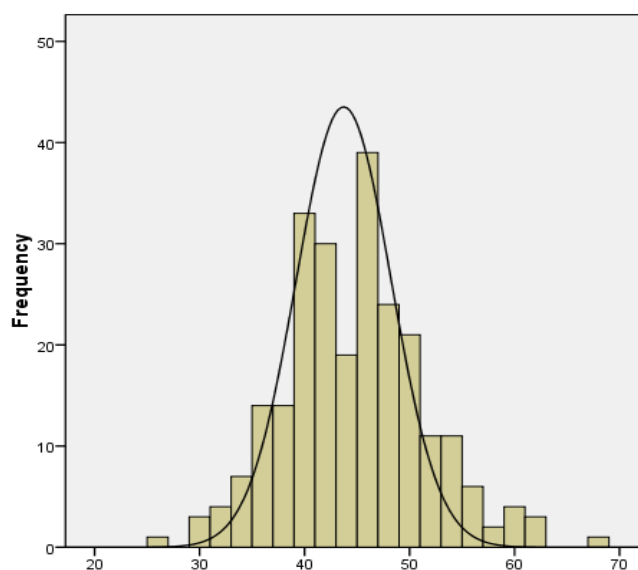
การศึกษานี้ พบว่า คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม และรายด้าน ดังนี้

1. การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

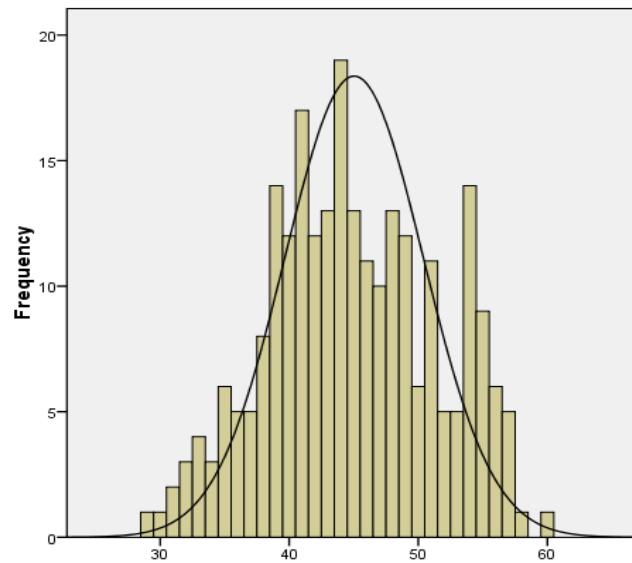
ภาพที่ 2 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

2. การปรับตัวด้านการเรียน

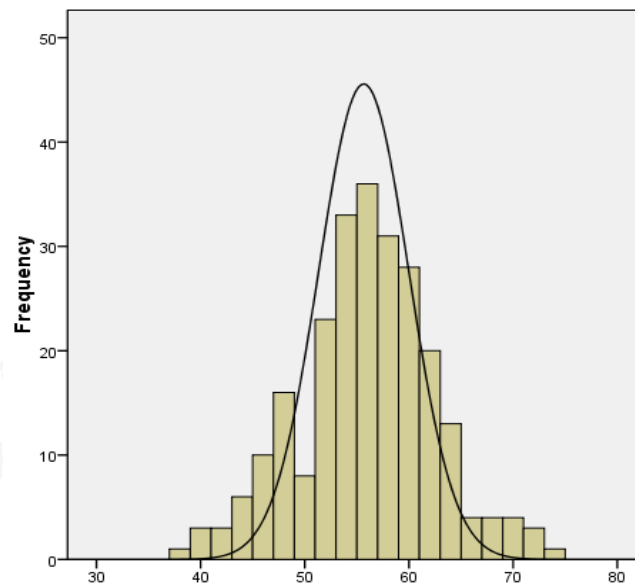
ภาพที่ 3 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านการเรียน

3. การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์

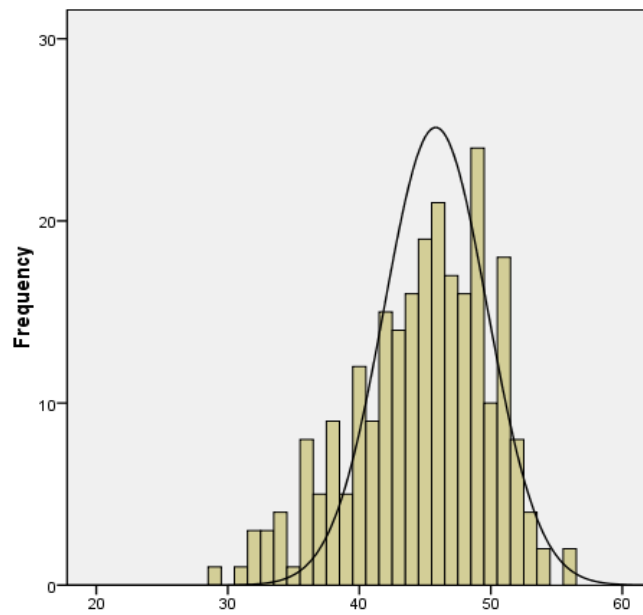
ภาพที่ 4 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์

4. การปรับตัวด้านสังคม

ภาพที่ 5 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านสังคม

5. การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

ภาพที่ 6 ลักษณะการกระจายของข้อมูลคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ของนิสิตชั้นปีที่ 1

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับอายุของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ตัวแปร	Pearson Correlation	p-value
การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม	-0.133	0.037*
การปรับตัวด้านการเรียน	-0.048	0.457
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์	-0.164	0.010*
การปรับตัวด้านสังคม	-0.140	0.028*
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	-0.085	0.181

*p < 0.05

จากตารางที่ 6 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับอายุ พบว่า

คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบ ($p < 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านการเรียนไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับอายุ ($p > 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบ ($p < 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบ ($p < 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับอายุ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 7 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีการแจกแจงไม่เป็นปกติ (Nonparametric Correlations) ด้วยวิธีการของ Spearman's rho ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ตัวแปร	Spearman's rho	p-value
การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม	0.131	0.039*
การปรับตัวด้านการเรียน	0.190	0.003**
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์	0.072	0.259
การปรับตัวด้านสังคม	0.024	0.704
การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย	0.090	0.157

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 7 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีการแจกแจงไม่เป็นปกติ (Nonparametric Correlations) ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวก ($p < 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวก ($p < 0.01$)

คะแนนการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p > 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p > 0.05$)

คะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p > 0.05$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test ของคะแนนรวมเฉลี่ย การปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาค ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม กับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาค ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	t	p-value
เพศ					
เพศชาย	118	170.14	19.02	-0.839	0.402
เพศหญิง	129	172.12	18.20		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา					
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย	160	171.33	18.50	0.180	0.857
โครงการอื่น	87	170.89	18.84		
ภูมิภาค					
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	171.70	19.09	0.507	0.612
จังหวัดอื่น	106	170.48	17.95		
ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย					
โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วน	11	171.27	18.47	0.018	0.986
โรงเรียนสหศึกษา	236	171.17	18.63		
ลักษณะของครอบครัว					
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	168.83	18.85	-1.111	0.268
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	171.91	18.49		

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับเพศไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับประเภทของโครงการที่เข้าศึกษาไม่มี
ความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกัน
ทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับประเภทของโรงเรียนใน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับลักษณะของครอบครัวไม่มี
ความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	t	p-value
เพศ					
เพศชาย	118	44.66	7.05	1.161	0.247
เพศหญิง	129	43.67	6.30		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา					
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย	160	44.28	6.65	0.412	0.681
โครงการอื่น	87	43.91	6.76		
ภูมิลำเนา					
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	44.09	6.64	-0.164	0.870
จังหวัดอื่น	106	44.23	6.76		
ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย					
โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วน	11	44.27	7.30	0.064	0.949
โรงเรียนสหศึกษา	236	44.14	6.66		
ลักษณะของครอบครัว					
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	43.61	5.80	-0.705	0.481
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	44.31	6.94		

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับเพศไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับประเภทของโครงการที่เข้าศึกษาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับลักษณะของครอบครัวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	t	p-value
เพศ					
เพศชาย	118	44.53	7.05	-0.949	0.344
เพศหญิง	129	45.33	6.11		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา					
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย	160	44.91	6.42	-0.100	0.921
โครงการอื่น	87	45.00	6.89		
ภูมิลำเนา					
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	45.35	6.63	1.134	0.258
จังหวัดอื่น	106	44.40	6.49		
ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย					
โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วน	11	44.82	8.26	-0.064	0.949
โรงเรียนสหศึกษา	236	44.95	6.51		
ลักษณะของครอบครัว					
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	43.92	6.80	-1.379	0.169
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	45.27	6.49		

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับเพศไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับประเภทของโครงการที่เข้าศึกษาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับลักษณะของครอบครัวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับ
 ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนใน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัว ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	t	p-value
เพศ					
เพศชาย	118	54.76	6.12	-1.588	0.114
เพศหญิง	129	56.05	6.62		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา					
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย	160	55.44	6.52	0.001	0.999
โครงการอื่น	87	55.44	6.23		
ภูมิลำเนา					
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	55.62	6.65	0.528	0.598
จังหวัดอื่น	106	55.19	6.09		
ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย					
โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วน	11	55.45	5.85	0.009	0.993
โรงเรียนสหศึกษา	236	55.44	6.44		
ลักษณะของครอบครัว					
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	54.92	6.80	-0.717	0.474
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	55.60	6.29		

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคม
 กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับเพศไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับประเภทของโครงการที่เข้าศึกษาไม่มี
 ความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับภูมิลำเนาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
 ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับลักษณะของครอบครัวไม่มีความแตกต่างกัน
 ทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และลักษณะของครอบครัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	t	p-value
เพศ					
เพศชาย	118	44.04	5.28	-2.015	0.045*
เพศหญิง	129	45.38	5.15		
ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา					
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย	160	44.83	5.52	0.341	0.733
โครงการอื่น	87	44.59	4.71		
ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย					
จังหวัดกรุงเทพมหานคร	141	44.72	5.62	-0.085	0.933
จังหวัดอื่น	106	44.77	4.72		
ลักษณะของครอบครัว					
มีคนประกอบอาชีพแพทย์	59	44.10	5.64	-1.073	0.284
ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์	188	44.94	5.11		

*p < 0.05

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชายมีค่าคะแนนของการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายน้อยกว่านิสิตหญิง ($p < 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับประเภทของโครงการที่เข้าศึกษาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ลักษณะของครอบครัว

มีคนประกอบอาชีพแพทย์

ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับลักษณะของครอบครัวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยโดยใช้สถิติ One way ANOVA ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและรายด้านและการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	F	p-value
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
บ้านของตนเองและคอนโดมีเนียม	175	171.97	18.34	0.551	0.577
อาศัยอยู่กับญาติ	12	169.42	24.65		
หอพักของมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย	60	169.20	18.13		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน					
น้อยกว่า 15,000 บาท และ 15,001 บาท ถึง 30,000 บาท	19	164.68	20.73	1.867	0.136
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	168.57	18.48		
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	174.18	17.99		
มากกว่า 100,000 บาท	94	170.95	18.49		
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย					
ไม่เคยทำ	34	167.59	18.19	3.869	0.010*
เล็กน้อย	104	168.38	17.97		
ปานกลาง	90	173.53	19.16		
มาก	19	181.74	15.33		

*p < 0.05

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มี ความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย	ไม่เคยทำ	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก
ไม่เคยทำ	-	-0.79	-5.95	-14.15*
เล็กน้อย	0.79	-	-5.16	-13.36*
ปานกลาง	5.95	5.16	-	-8.20
มาก	14.15*	13.36*	8.20	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย พบว่า คะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่ไม่เคยทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.05$) และนิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับเล็กน้อยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.05$)

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	F	p-value
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
บ้านของตนเองและคอนโดมีเนียม	175	44.18	6.61	0.026	0.975 ^a
อาศัยอยู่กับญาติ	12	43.42	11.48		
หอพักของมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย	60	44.18	5.70		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน					
น้อยกว่า 15,000 บาท และ 15,001 บาท ถึง 30,000 บาท	19	43.00	8.39	1.069	0.363
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	43.33	6.84		
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	45.10	6.17		
มากกว่า 100,000 บาท	94	43.88	6.68		
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย					
ไม่เคยทำ	34	43.09	5.99	0.744	0.527
เล็กน้อย	104	43.88	6.32		
ปานกลาง	90	44.56	7.27		
มาก	19	45.58	6.97		

a. Welch test.

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียนกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล คือ ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	F	p-value
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
บ้านของตนเองและคอนโดมีเนียม	175	45.19	6.55	0.631	0.533
อาศัยอยู่กับญาติ	12	45.42	8.30		
หอพักของมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย	60	44.12	6.33		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน					
น้อยกว่า 15,000 บาท และ	19	42.26	6.55	1.941	0.124
15,001 บาท ถึง 30,000 บาท					
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	44.22	6.30		
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	45.94	6.31		
มากกว่า 100,000 บาท	94	44.90	6.86		
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร					
ขณะเรียนมหาวิทยาลัย					
ไม่เคยทำ	34	45.12	6.89	1.751	0.157
เล็กน้อย	104	43.93	6.42		
ปานกลาง	90	45.62	6.71		
มาก	19	46.95	5.70		

จากตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์กับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	F	p-value
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
บ้านของตนเองและคอนโดมีเนียม	175	55.87	6.17	1.405	0.247
อาศัยอยู่กับญาติ	12	53.92	8.39		
หอพักของมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย	60	54.48	6.63		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน					
น้อยกว่า 15,000 บาท และ 15,001 บาท ถึง 30,000 บาท	19	54.42	7.17	1.279	0.282
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	54.13	6.72		
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	56.25	6.41		
มากกว่า 100,000 บาท	94	55.52	6.05		
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร					
ขณะเรียนมหาวิทยาลัย					
ไม่เคยทำ	34	53.41	6.54	9.158	< 0.001**
เล็กน้อย	104	54.16	6.16		
ปานกลาง	90	56.47	6.14		
มาก	19	61.16	4.68		

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (p > 0.05)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (p > 0.05)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านสังคมกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < 0.01)

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านสังคมกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร	ไม่เคยทำ	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก
ไม่เคยทำ	-	-0.75	-3.06	-7.75**
เล็กน้อย	0.75	-	-2.30	-6.99**
ปานกลาง	3.06	2.30	-	-4.69**
มาก	7.75**	6.99**	4.69**	-

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านสังคมกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านสังคมกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่ไม่เคยทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวด้านสังคมน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) นิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับเล็กน้อยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวด้านสังคมน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) และนิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลางมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวด้านสังคมน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$)

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	Mean	S.D.	F	p-value
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน					
บ้านของตนเองและคอนโดมีเนียม	175	44.83	5.28	0.307	0.736
อาศัยอยู่กับญาติ	12	45.42	4.60		
หอพักของมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย	60	44.33	5.32		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน					
น้อยกว่า 15,000 บาท และ	19	42.32	6.37	2.103	0.100
15,001 บาท ถึง 30,000 บาท					
30,001 บาท ถึง 50,000 บาท	46	44.54	5.23		
50,001 บาท ถึง 100,000 บาท	88	45.53	4.86		
มากกว่า 100,000 บาท	94	44.59	5.27		
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร					
ขณะเรียนมหาวิทยาลัย					
ไม่เคยทำ	34	43.50	5.65	3.952	0.009**
เล็กน้อย	104	44.03	5.23		
ปานกลาง	90	45.40	5.18		
มาก	19	47.74	3.30		

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

คะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับ
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p < 0.01$)

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247)

ปัจจัยการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัย	ไม่เคยทำ	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก
ไม่เคยทำ	-	-0.53	-1.90	-4.24*
เล็กน้อย	0.53	-	-1.37	-3.71*
ปานกลาง	1.90	1.37	-	-2.34
มาก	4.24*	3.71*	2.34	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีการของ Gabriel ของคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย พบว่า คะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายกับการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันของคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่ไม่เคยทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.05$) และนิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับเล็กน้อยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายน้อยกว่านิสิตที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.05$)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม และการปรับตัวแต่ละด้าน ดังนี้

5.1 การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์จากการทำ Univariate analysis ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรต่อไปนี้เข้าสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธี Stepwise ได้แก่

- อายุ
- ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple linear regression) ด้วยวิธีการ Stepwise

ปัจจัย	b	S.E.	t	p-value	r ²
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร	14.376	4.428	3.246	0.001**	0.027
ขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก					
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	5.883	2.472	2.380	0.018*	0.045
อายุ	-4.573	2.216	-2.064	0.040*	0.062
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	13.064	6.562	1.991	0.048*	0.077
Constant	201.326	47.446	4.243	< 0.001**	

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 21 เมื่อนำตัวแปรอายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม คือ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 2.7 เมื่อเพิ่มตัวแปร การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 4.5 เมื่อเพิ่มตัวแปรอายุ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 6.2 เมื่อเพิ่มตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 7.7 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.2 การปรับตัวด้านการเรียน

ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์จากการทำ Univariate analysis ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียน เพียงตัวแปรเดียว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรต่อไปนี้เข้าสมการถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ด้วยวิธี Enter ได้แก่ ตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ด้วยวิธีการ Enter

ปัจจัย	b	S.E.	t	p-value	r ²
ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	5.346	2.379	2.247	0.026*	0.020
Constant	23.844	9.044	2.636	0.009**	

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 22 เมื่อนำตัวแปร ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยอย่างง่ายแบบ Enter (Enter Simple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 2.0 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

5.3 การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์

ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์จากการทำ Univariate analysis ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ เพียงตัวแปรเดียว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรต่อไปนี้เข้าสมการถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ด้วยวิธี Enter ได้แก่ ตัวแปรอายุ

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ด้วยวิธีการ Enter

ปัจจัย	b	S.E.	t	p-value	r ²
อายุ	-2.084	0.799	-2.608	0.010*	0.027
Constant	82.771	14.511	5.704	< 0.001**	

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 23 เมื่อนำตัวแปรอายุ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยอย่างง่ายแบบ Enter (Enter Simple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอายุ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 2.7 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์

5.4 การปรับตัวด้านสังคม

ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์จากการทำ Univariate analysis ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคม ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรต่อไปนี้เข้าสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธี Stepwise ได้แก่

- อายุ
- การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธีการ Stepwise

ปัจจัย	b	S.E.	t	p-value	r ²
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก	7.153	1.482	4.828	< 0.001**	0.067
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะ เรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	2.404	0.821	2.927	0.004**	0.100
อายุ	-1.637	0.745	-2.197	0.029*	0.118
Constant	83.737	13.553	6.179	< 0.001**	

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 24 เมื่อนำตัวแปรอายุ และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการปรับตัวด้านสังคม คือ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 6.7 เมื่อเพิ่มตัวแปร การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 10.0 เมื่อเพิ่มตัวแปร อายุ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 11.8 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการปรับตัวด้านสังคม

5.5 การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

ผู้วิจัยนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์จากการทำ Univariate analysis ที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรต่อไปนี้เข้าสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธี Stepwise ได้แก่

- ตัวแปรเพศ
- ตัวแปรการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (N=247) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธีการ Stepwise

ปัจจัย	b	S.E.	t	p-value	r ²
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร ขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก	3.838	1.259	3.049	0.003**	0.027
การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะ เรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง	1.501	0.697	2.154	0.032*	0.045
Constant	43.899	0.438	100.240	< 0.001**	

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตารางที่ 25 เมื่อนำตัวแปรเพศ และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย คือ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 2.7 เมื่อเพิ่มตัวแปร การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 4.5 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยการศึกษาวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Study) เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษานิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มีข้อความจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ประเภทของโครงการที่สมัคร ภูมิภาคที่มาจากโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน การมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย และ 2) แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (The Student Adaptation to College Questionnaire) ที่พัฒนาโดยเปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วยตนเองในชั้นเรียนและขอความยินยอมของประชากรตัวอย่างก่อนการเก็บข้อมูลและอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการเก็บข้อมูลเป็นความลับให้ประชากรตัวอย่างที่ยินดีตอบแบบสอบถามเข้าใจตามเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย การศึกษาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 307 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 254 คน โดยเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่น่าไปใช้ในการทดสอบทางสถิติในอัตราการตอบสนอง (response rate) จำนวน 247 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.46

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Statistical Package for Social Science (SPSS) version 17.0 การศึกษาครั้งนี้ใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง เพื่อการอธิบายลักษณะของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. สถิติเชิงอนุมานในการหาข้อมูลสถิติเชิงลักษณะในการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่

2.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

2.2 การทดสอบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัว
ในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติ t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ
ไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

2.3 การทดสอบความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัว
ในมหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลเชิงลักษณะ (categorical data) ของนิสิตชั้นปีที่ 1
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติ One way ANOVA และการเปรียบเทียบ
ความแตกต่างคะแนนรวมเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc Comparison) ของคะแนนรวมเฉลี่ยการปรับตัวใน
มหาวิทยาลัยกับปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยวิธีการของ Gabriel โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่
0.05 ($p < 0.05$)

2.4 การทดสอบปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติการถดถอยอย่างง่าย (Simple regression)
ด้วยวิธีการ Enter และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธีการ Stepwise
โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ($p < 0.05$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้จะจัดผลการวิจัยเป็นข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิต
ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 247 คน ที่เข้าร่วมการวิจัยนี้ เป็นนิสิตชาย (ร้อยละ 47.8) และ
นิสิตหญิง (ร้อยละ 52.2) นิสิตส่วนใหญ่อายุ 18 ปี ผลการเรียนรู้เฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 การเข้าศึกษาโดยการสมัครของ
โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) ภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสหศึกษา อาศัยอยู่ที่บ้านพักของตนเอง
ลักษณะครอบครัวมีบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของ
ครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 100,000 บาท และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย
ระดับเล็กน้อย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบผลการศึกษาดังนี้

1. การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม

1.1 นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคะแนนการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมเท่ากับ 171.17 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.58 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 47.8)

1.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ($p < 0.05$) ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.05$) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ($p < 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ($p > 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.05$) อายุ ($p < 0.05$) และผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.05$) ตามลำดับ

2. การปรับตัวด้านการเรียน

2.1 นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคะแนนการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวด้านการเรียน เท่ากับ 44.15 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.68 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวด้านการเรียนระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 41.7)

2.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวด้านการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.01$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ($p > 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < 0.05$)

3. การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์

3.1 นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคะแนนการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ เท่ากับ 44.94 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.58 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 38.5)

3.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ($p < 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ($p > 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ได้แก่ อายุ ($p < 0.05$)

4. การปรับตัวด้านสังคม

4.1 นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคะแนนการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านสังคมเท่ากับ 55.44 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.41 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี (ร้อยละ 44.9)

4.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวด้านสังคมของ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ($p < 0.05$) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ($p < 0.01$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศ ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิภาค ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน ($p > 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.01$) และอายุ ($p < 0.05$) ตามลำดับ

5. การปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

5.1 นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีคะแนนการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายเท่ากับ 44.74 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.24 ส่วนใหญ่มีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี (ร้อยละ 47.8)

5.2 การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ได้แก่ เพศ ($p < 0.05$) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ($p < 0.01$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ได้แก่ อายุ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา ภูมิลาเนา ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของครอบครัว คือ การประกอบอาชีพแพทย์ของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ($p > 0.05$)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ได้แก่ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($p < 0.01$) และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($p < 0.05$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะจัดการอภิปรายผลการวิจัยเป็นข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละด้าน ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษานี้ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี และใกล้เคียงกับการศึกษาของ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต, ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, พรรณระพี สุทธิวรณ⁽¹⁹⁾ ที่พบว่า นิสิตมีความเครียดระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยเป็นระดับความเครียดที่ดีที่มีความแตกต่างกับการไม่มีความเครียดหรือความเครียดระดับมาก ทำให้นิสิตมีความพยายามในการจัดการปัญหาและการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ⁽¹⁹⁾ อาจจะทำให้ นิสิตมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และนิสิตมีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี อาจเพราะนิสิตมีลักษณะวัฒนธรรมค่านิยมแบบคตินิยมหมู่

โดยการศึกษาของภิสสร อุมะวิชนี⁽⁴⁰⁾ พบว่า นิสิตที่เป็นคนไทยมีลักษณะค่านิยมแบบคตินิยมหมู่ แตกต่างกับนิสิตที่เป็นคนอเมริกันที่มีลักษณะค่านิยมแบบปัจเจกนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ลักษณะวัฒนธรรมแบบคตินิยมหมู่เป็นลักษณะวัฒนธรรมที่เน้นความสามัคคีของกลุ่ม และ ความพึงพอใจและความต้องการที่เหมาะสมกับกลุ่ม⁽³⁹⁾ และนิสิตอาจจะมีความคิดและความรู้สึกต่อ มหาวิทยาลัย ได้แก่ นิสิตมีความพยายามในการเรียน ความคาดหวังในการสำเร็จการศึกษา ความพอใจในการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีการศึกษา กิจกรรมและกลุ่มเพื่อน ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจ แล้วอาจจะมีผลทำให้นิสิตมีการปรับตัว ด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี⁽³⁾

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละด้าน ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละด้าน ได้แก่ ปัจจัยเพศ อายุ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย อาจจะมีผลต่อผลการวิจัยได้ ดังนี้

ปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายโดยพบว่า นิสิตชายมีค่าคะแนนของการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายน้อยกว่านิสิตหญิง ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของเปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาชายที่ศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และนิสิตนักศึกษาหญิงที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายดีกว่านิสิตนักศึกษาชายที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และการศึกษาของภิสสร อุมะวิชนี⁽⁴⁰⁾ ที่พบว่า นิสิตหญิงมีลักษณะค่านิยมแบบคตินิยมหมู่มากกว่า นิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยลักษณะวัฒนธรรมแบบคตินิยมหมู่เป็นลักษณะวัฒนธรรมที่เน้นความสามัคคีของกลุ่ม และความพึงพอใจและความต้องการที่เหมาะสมกับกลุ่ม⁽³⁹⁾ และ Friedrich LS (อ้างใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ)⁽⁴¹⁾ กล่าวว่า ลักษณะบทบาทเพศหญิง (Feminine) มีลักษณะของการมีความใกล้ชิดกับผู้อื่น การแสดงอารมณ์ และความเปราะบาง อาจเพราะนิสิตหญิงมีลักษณะบทบาททางเพศหญิงและมีลักษณะค่านิยมแบบคตินิยมหมู่จึงเน้นที่ความรู้สึกและการให้ความสำคัญกับกลุ่มทางสังคม คือ สถาบันการศึกษา ทำให้นิสิตหญิงมีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายแตกต่างกับนิสิตชาย ผลการวิจัยอาจจะมีผลแตกต่างของคะแนน

การปรับตัวในระดับที่ไม่มาก ทำให้ปัจจัยด้านเพศทำนายการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมายไม่ได้ แต่ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคม ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร และ พรรณระพี สุทธิวรรณ⁽¹⁹⁾ พบว่า นิสิตหญิงมีวิธีการจัดการความเครียดโดยการเน้นอารมณ์และความรู้สึกไม่แตกต่างกับนิสิตชาย และนิสิตชายมีวิธีการจัดการความเครียดโดยการจัดการปัญหา มากกว่านิสิตหญิง และลักษณะบทบาททางเพศที่กำหนดบทบาทให้บุคคลเพศชายมีความกล้า ในการทำสิ่งต่างๆโดยการพึ่งตนเองและการจัดการความเครียดโดยการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นและการเก็บความรู้สึก บุคคลที่เป็นเพศหญิงจะมีลักษณะของการมีความใกล้ชิดกับผู้อื่น การแสดงอารมณ์ และความเปราะบาง ทำให้ผู้หญิงใช้วิธีการจัดการความเครียดโดยการพูดคุยกับผู้อื่น เพื่อขอคำแนะนำ และได้รับความเข้าใจ มากกว่าการจัดการปัญหา (Friedrich LS อ้างใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ)⁽⁴¹⁾ โดยวิธีที่บุคคลทั้งเพศชายและหญิงใช้ในการจัดการปัญหาหรือความเครียด เป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกทางบวกในช่วงที่เผชิญปัญหา เพราะวิธีการจัดการปัญหาของบุคคลเพศชายอาจจะทำให้บุคคลเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และวิธีการพูดคุยกับผู้อื่นของบุคคลเพศหญิงอาจจะทำให้บุคคลได้รับคำแนะนำและมีความรู้สึกทางบวกในช่วงที่เผชิญปัญหา ประกอบกับ นิสิตนักศึกษา ชั้นปีแรกจะต้องพบกับลักษณะของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษา คือ กลุ่มเพื่อน บรรทัดฐานสังคม และประเพณี ที่มีความใหม่ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชีวิต และจำนวนงานที่มาก ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียด⁽²⁶⁾ ที่เป็นปัจจัยที่นิสิตชั้นปีที่ 1 ทั้งนิสิตชายและหญิงต้องเผชิญความเครียดที่มีลักษณะเหมือนกัน จึงอาจจะทำให้นิสิตชายและหญิงมีการปรับตัวในด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคล ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า กลุ่มของนิสิตที่มีอายุ 16 และ 17 ปี มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านดีกว่ากลุ่มของนิสิตที่มีอายุ 19 ปีขึ้นไป ผลการศึกษาอาจจะสอดคล้องกับงานพัฒนาการในแนวคิดของ Harvinghurst RJ (อ้างใน สุภาพรรณ โคตรจรัส)⁽²⁵⁾ ที่เน้นพัฒนาการของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมกับเพื่อนช่วงอายุเดียวกันและเพื่อนทั้งเพื่อนต่างเพศและเพื่อนเพศเดียวกัน งานพัฒนาการช่วงวัยรุ่นในทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson E (อ้างใน DiMatteo MR และ Martin LR)⁽⁴²⁾ ที่กล่าวว่า วัยรุ่นเป็น

ช่วงของการพัฒนาการแสดงตัวตนที่มีความเป็นอิสระ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและการมีความรักกับบุคคลที่มีช่วงอายุเดียวกัน ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของ Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ ที่พบว่า ปัจจัยความสามารถเข้าถึงเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และความพึงพอใจในเพื่อนที่อยู่ร่วมห้องเดียวกันสามารถทำนายการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และลักษณะของประชากรตัวอย่างที่ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี อาจจะทำให้นิสิตที่มีอายุช่วงเดียวกันสามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีอายุช่วงเดียวกันได้ค่อนข้างง่ายกว่าเพื่อนที่มีอายุต่างกัน และนิสิตที่มีอายุ 19 และ 20 ปี อาจจะเป็นนิสิตที่เคยศึกษาในระดับอุดมศึกษาในปีการศึกษา ก่อน แล้วนิสิตสมัครเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ที่เป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอีกครั้ง อาจจะทำให้นิสิตที่มีช่วงอายุมากมีความรู้สึกที่ตนเองมีความต่างกับเพื่อนในรุ่นที่มีอายุน้อยกว่าจึงมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้น้อยกว่านิสิตที่มีช่วงอายุน้อยกว่า โดยการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีอายุช่วงเดียวกันจะช่วยพัฒนาความสามารถและการมีชื่อเสียงที่มีความสำคัญกับความมั่นใจและการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น⁽³²⁾ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยป้องกันในการจัดการความเครียดที่เป็นข้อเรียกร้องด้านการศึกษาและด้านสังคมของสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตนักศึกษาปรับตัวได้⁽³⁶⁾ ที่อาจจะมีผลกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและความรู้สึกต่อตนเอง แต่ปัจจัยด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนและด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย อาจเพราะนิสิตที่มีช่วงอายุต่างๆที่เข้าศึกษาในชั้นปีแรกจะต้องมีการพบกับ การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการดำรงชีวิต โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ คือ กลุ่มเพื่อน บรรทัดฐานสังคม และประเพณี ที่มีความใหม่ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชีวิต และจำนวนงานที่มาก ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียด⁽²⁶⁾ นิสิตช่วงอายุต่างๆที่เข้าศึกษาในชั้นปีแรกอาจจะมี ความเครียดในการศึกษา โดยการศึกษาของ Dahlin M, Joneborg N, Runeson B⁽³⁷⁾ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เกิดความเครียด และผลการศึกษานี้ พบว่า นิสิตมีการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี อาจเพราะนิสิตมีความพึงพอใจกับสถานศึกษาโดย นิสิตมีความคิดและความรู้สึกต่อมหาวิทยาลัย ได้แก่ นิสิตมีความพยายามในการเรียน ความคาดหวังในการสำเร็จการศึกษา ความพอใจในการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีการศึกษา กิจกรรมและกลุ่มเพื่อน⁽³⁾ ปัจจัยเรื่องดังกล่าวอาจจะทำให้ นิสิตที่มีช่วงอายุต่างๆต้องการมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน นิสิตจึงมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับ การศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า การปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับผลการศึกษาของภาคการศึกษาแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของ Aryana M⁽⁴⁴⁾ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของ Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R⁽³⁶⁾ พบว่า ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเองด้านการเรียนสามารถทำนายการปรับตัวด้านการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการศึกษาอาจมีความสอดคล้องกับความคิดของ Coopersmith S (อ้างใน คันธมาศ ศิริภัทรประวัติ)⁽²⁹⁾ ที่กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน อาจจะถูกกล่าวได้ว่า นิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองที่ดี ทำให้นิสิตมีผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ดี ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยป้องกันในการเผชิญความเครียดในสถานศึกษา ทำให้นิสิตมีการปรับตัวได้⁽³⁶⁾ นิสิตจึงมีการปรับตัวด้านการเรียนดีแล้วมีผลกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวม แต่ปัจจัยด้านผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความผูกพันกับสถานศึกษา และความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ซึ่งผลการศึกษามีความต่างกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า การปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคล และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับผลการศึกษาของภาคการศึกษาแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการศึกษานี้อาจมีความใกล้เคียงกับการศึกษาของเปรมพร มั่นเสมอ⁽³⁾ ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงใช้ลักษณะวิธีการเผชิญปัญหาโดยการหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำ และการศึกษาพบว่า ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 อาจจะถูกกล่าวได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างสูงและมีวิธีการหาการสนับสนุนทางสังคมที่อาจจะมีผลกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิต ประกอบกับนิสิตชั้นปีที่ 1 มีการพบกับรูปแบบของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ คือ กลุ่มเพื่อน บรรทัดฐานสังคม และประเพณี ที่มีความใหม่ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชีวิต และจำนวนงานที่มาก ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียด⁽²⁶⁾ ปัจจัยความเครียดและการหาการสนับสนุนทางสังคม อาจจะทำให้ปัจจัยผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย

ปัจจัยการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัย ทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านสังคม และด้านความผูกพันกับ สถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับ การศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่มีวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า ปัจจัยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมภายนอกและ ภายในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคม และด้านอารมณ์และส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของอภิญา เกตุศิริ⁽¹⁾ พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนตาม การรับรู้ของตนเองมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษา ของกนกพร เรืองเพิ่มพูล, สุดา รongเมือง, พัชรินทร์ นินทจันทร์⁽⁵¹⁾ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนามากมีคะแนนการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว การปรับตัว ด้านความสัมพันธ์ในชุมชน และการปรับตัวทางสังคมโดยรวมมากกว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนาน้อยหรือนักศึกษาที่มีความไม่แน่นอนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การศึกษาของ Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ พบว่า ปัจจัยความสามารถเข้าถึงเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนาย การปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการปรับตัวด้านสังคมสามารถทำนายความผูกพัน กับสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ Coopersmith S (อ้างใน มุทธธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวว่า การมองตนเองของบุคคลโดยการเปรียบเทียบตนเองกับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกัน บุคคลที่มีการมอง ตนเองว่า บุคคลเรียนรู้ทักษะและความสามารถหรือความถนัดของการทำกิจกรรมต่างๆ มากกว่ากลุ่ม เพื่อน บุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าเดิม เพราะบุคคลได้รับการยอมรับของกลุ่มเพื่อน และสังคม อาจจะมีอธิบายได้ว่า นิสิตที่มีการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยอาจจะมี การเปรียบเทียบตนเองกับเพื่อนที่มีช่วงอายุเดียวกันแล้วพบว่า ตนเองมีความสามารถในการทำ กิจกรรมและได้รับการยอมรับของเพื่อนและสังคม ประกอบกับการศึกษานี้ทำในช่วงที่นิสิตยังศึกษา อยู่ในภาคการศึกษาต้นที่นิสิตอาจจะมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เพราะการศึกษายังมีจำนวน รายวิชาและความยากของการศึกษาไม่มากเท่ากับภาคการศึกษาปลายและชั้นปีอื่น ทำให้นิสิตที่ทำ กิจกรรมมีการเห็นคุณค่าในตนเองที่เป็นปัจจัยป้องกันในการเผชิญความเครียดในสถานศึกษา ทำให้ นิสิตมีการปรับตัวได้⁽³⁶⁾ นิสิตจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและมีเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนแล้วมี การปรับตัวด้านสังคมที่ดีแล้วเกิดความรู้สึกทางบวกกับสถานศึกษาแล้วมีผลกับการปรับตัวใน มหาวิทยาลัยโดยรวม และนิสิตที่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดี จะมีความรู้สึกทางบวกต่อตนเอง และผู้อื่น ทำให้นิสิตมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆและเกิดความรู้สึกทางบวกกับสถานศึกษา แต่ปัจจัยด้านการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัว ด้านการเรียนและด้านส่วนตัวและอารมณ์ อาจเพราะนิสิตนักศึกษาชั้นปีแรกจะต้องมีการพบลักษณะ ของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษา คือ กลุ่มเพื่อน บรรทัดฐาน

สังคม และประเพณี ที่มีความใหม่ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชีวิต และจำนวนงานที่มาก ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเครียด⁽²⁶⁾ และนิสิตนักศึกษาที่เพิ่งศึกษาในมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิต ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบชีวิตมากกว่าเดิม ทั้งการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆในชีวิต⁽²⁷⁾ อาจจะทำให้ นิสิตที่มีการทำกิจกรรมในระดับต่างๆ มีการเผชิญกับความเครียดของการศึกษาในมหาวิทยาลัยและการดำเนินชีวิต ทำให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีการทำกิจกรรมในระดับต่างๆต้องมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยการจัดการเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสม จึงทำให้ปัจจัยการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนและด้านส่วนตัวและอารมณ์

ผลการวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละด้าน ได้แก่ ปัจจัยประเภทของโครงการที่สมัครเข้าศึกษา ภูมิภาคของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน การมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน อาจจะไม่อธิบายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ปัจจัยประเภทของโครงการที่สมัครเข้าศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของ ดารณี ประคองศิลป์⁽²⁴⁾ ที่พบว่า นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ที่มีการเข้าศึกษาโดยการสอบตรงมีปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ที่เข้าศึกษาโดยการสอบรวม ประกอบกับประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการสมัครเข้าศึกษาโดยโครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย และนิสิตมีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประกอบกับปัจจัยด้านการศึกษา ถ้าเปรียบเทียบการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์กับคณะสาขาวิชาอื่นในหมวดวิทยาศาสตร์สุขภาพ การศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จะมีเนื้อหาจำนวนค่อนข้างมากและการเรียนวิชาที่มีความยาก⁽⁶⁾ ทำให้นิสิตต้องมีการปรับตัวกับการศึกษาและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย แต่นิสิตชั้นปีที่ 1 อาจจะมีการศึกษาในรายวิชาที่ยังมีความยากน้อยกว่าชั้นปีอื่น และการศึกษาในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเหลือการปรับตัวของนิสิต เช่น กิจกรรมการรับน้อง เป็นต้น ปัจจัยทั้งหมดอาจจะทำให้ปัจจัยประเภทของโครงการที่สมัครเข้าศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ปัจจัยภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่มวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า ปัจจัยด้านภูมิลำเนาเดิมไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของนนทินี ศุภมวงค์⁽⁴⁵⁾ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านอารมณ์ และด้านสิ่งของ แร่งงาน และการเงิน มากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และนิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมีการใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และ

การศึกษาของ Cohorn CA และ Giuliano TA⁽⁴³⁾ พบว่า ปัจจัยความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และความพึงพอใจในเพื่อนที่อยู่ร่วมห้องเดียวกันสามารถทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านส่วนตัวและอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบกับ นิสิตอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่มีการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมของประเทศไทย ที่วัยรุ่นตอนปลายอาจจะมีการปรับตัวโดยการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง ขณะที่วัยรุ่นยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เพราะการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีระยะทางไกลกับถิ่นที่อยู่ของบุคคล⁽³⁴⁾ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดต้องมีการปรับตัวอย่างมากกับการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีระยะทางไกลกับภูมิลำเนาของตนเอง แต่นิสิตได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่างๆ และได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปัจจัยดังกล่าวอาจจะทำให้ปัจจัยภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ปัจจัยประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของอุษา แก้วก่าง⁽⁴⁷⁾ ที่พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนประจำที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วน มีปัญหาการปรับตัวทางสังคมด้านทักษะสังคมไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีปัญหาการปรับตัวกับรุ่นพี่และความสัมพันธ์กับรุ่นพี่ และนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วนไม่มีปัญหาการปรับตัวทางสังคมด้านแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการศึกษาของมูธา วัฒนจิตต์⁽⁴⁶⁾ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วนมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยป้องกันในการเผชิญความเครียดในสถานศึกษา ทำให้นิสิตนักเรียนมีการปรับตัวได้⁽³⁶⁾ และประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสหศึกษา โดยมีจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนชายล้วนหรือโรงเรียนหญิงล้วนจำนวนค่อนข้างน้อย อาจจะทำให้ปัจจัยประเภทของโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่อยู่อาศัยปัจจุบันไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า ปัจจัยสภาพที่อยู่อาศัยขณะศึกษาของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยสภาพที่อยู่อาศัยขณะศึกษาของนิสิตมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของนนทินี ศุภมงคล⁽⁴⁵⁾ พบว่า นิสิตนักเรียนที่มี

ที่พักอาศัยแบบต่างๆ มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักภายในของมหาวิทยาลัยใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการจัดการปัญหา มากกว่านิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ที่บ้าน และนิสิตนักศึกษาที่อาศัยที่หอพักเอกชน แมนชั่น อพาร์ทเมนต์ และคอนโดมิเนียม ใช้ลักษณะการเผชิญปัญหาโดยการหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักภายในของมหาวิทยาลัย อาจอธิบายได้ว่า นิสิตที่มีที่อยู่อาศัยแบบต่างๆ อาจจะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยคล้ายคลึงกัน เพราะนิสิตนักศึกษาที่เพิ่งศึกษาในมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิต ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบชีวิตมากกว่าเดิม ทั้งการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆในชีวิต โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีที่อยู่เป็นอิสระ เช่น อพาร์ทเมนต์ หอพัก เป็นต้น นิสิตนักศึกษาจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ⁽²⁷⁾ และนิสิตนักศึกษามีการอยู่หอพักกับเพื่อนที่อาจจะมี ความต่างกันในด้านสาขาวิชาและเป็นรุ่นพี่⁽⁴⁸⁾ ทำให้นิสิตต้องเรียนรู้วิธีการจัดการปัญหาและได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้อื่นในเวลาเดียวกัน ปัจจัยที่อยู่อาศัยปัจจุบันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ปัจจัยการมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้ใกล้เคียงกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่มนวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ พบว่า นิสิตที่มีบิดาประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสิตที่มีมารดาประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านความรู้สึกต่อสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสิตที่มีมารดาประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวด้านอารมณ์และส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของคันธมาส ศิริภัทรประวัติ⁽²⁹⁾ พบว่า ตัวแปรด้านการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของ Holahan CJ, Valentiner DP, Moos RH⁽⁴⁹⁾ พบว่า การสนับสนุนทางสังคมที่ดีของบิดามารดาและความสัมพันธ์ที่ดีของบิดามารดาต่อกันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านจิตวิทยาของวัยรุ่น และการศึกษาของ Wintre MG และ Yaffe M⁽⁵⁰⁾ พบว่า การรับรู้ความสัมพันธ์ต่อกันของผู้ปกครอง มุมมองของผู้ปกครอง และการพูดคุยอภิปรายกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเพราะ นิสิตชั้นปีที่ 1 อาจจะมีการศึกษาในรายวิชาที่ยังมีความยากน้อยกว่าชั้นปีอื่น และยังไม่มีการศึกษาวิชาทางด้านแพทย์เท่ากับชั้นปีอื่น และประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมและการปรับตัวด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและอารมณ์ ด้านสังคม ระดับปานกลางค่อนข้างดี และการปรับตัวด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมายระดับดี อาจเพราะนิสิต

อาจจะมีการครอบครัวยุคใหม่ที่มีการสนับสนุนทางสังคมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองและความสัมพันธ์ที่ดีของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อกัน ทำให้มีนิสัยมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ดี ประกอบกับครอบครัวเป็นสถาบันที่ให้การสนับสนุนทางอารมณ์และข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการคิดตัดสินใจ ช่วงที่บุคคลเผชิญกับความเครียด⁽³⁰⁾ โดยวัยรุ่นจะมีการรับฟังเรื่องการศึกษา ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เพื่อนกับผู้อื่น และการทำงานประกอบอาชีพในอนาคต ที่เป็นลักษณะความคิดของบิดามารดา มากกว่าเพื่อน⁽³²⁾ และ Coopersmith S (อ้างในมูทธา วัฒนจิตต์)⁽⁴⁶⁾ กล่าวว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีผลกับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล โดยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยป้องกันในการเผชิญความเครียดในสถานศึกษา ทำให้มีนิสัยมีการปรับตัวได้⁽³⁶⁾ ปัจจัยดังกล่าวอาจจะทำให้ปัจจัยการมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ปัจจัยรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้มีความใกล้เคียงกับการศึกษาของคันธมาศ ศิริภัทรประวัตติ⁽²⁹⁾ ที่พบว่า ตัวแปรรายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ Wintre MG และ Yaffe M⁽⁵⁰⁾ พบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเพราะประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 100,000 บาท, 50,001 บาท ถึง 100,000 บาท, 30,001 บาท ถึง 50,000 บาท, 15,001 บาท ถึง 30,000 บาท และน้อยกว่า 15,000 บาท ตามลำดับ ที่เป็นลักษณะรายได้ของครอบครัวต่อเดือนที่ค่อนข้างมาก ประกอบกับลักษณะวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของคนไทย ทำให้วัยรุ่นบางคนมีการทำงานหารายได้เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการศึกษาของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นตอนปลายอาจจะมีการพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเอง⁽³⁴⁾ และการศึกษาของจุฬาลักษณ์ รุ่มีวิริยะพงษ์⁽¹⁰⁾ พบว่า ปัจจัยรายได้ต่อเดือนของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทั้งหมดอาจจะทำให้ปัจจัยด้านรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจทำให้ผลการศึกษานี้ไม่อาจเป็นตัวแทนของนิสิตนักศึกษาของ คณะแพทยศาสตร์ ชั้นปีอื่นและมหาวิทยาลัยอื่น และนิสิตนักศึกษาของคณะอื่นและมหาวิทยาลัยอื่น ได้
2. การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบของการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษา การปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ไม่อาจจะบอกปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็น สาเหตุและผลของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้
3. การศึกษาครั้งนี้ อาจจะใช้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีมิติของแบบประเมิน ที่ต่างกับการศึกษาอื่น ทำให้ผลการศึกษาอาจจะอ้างอิงไปยังกลุ่มนิสิตนักศึกษาของการศึกษาอื่นไม่ได้
4. การศึกษาครั้งนี้ อาจจะใช้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนข้อคำถาม ค่อนข้างมาก ที่อาจจะมีผลต่อความยินดีในการตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย
5. การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาในช่วงเวลา 2 เดือนแรกของภาคการศึกษา ช่วงเวลาของ การศึกษานี้ นิสิตอาจจะมีการศึกษารายวิชาที่มีจำนวนมากหรืองานจำนวนมาก ที่อาจจะมีผลต่อ การให้ข้อมูลของประชากร

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การศึกษานี้ อาจจะเป็นข้อมูลที่เป็นความรู้พื้นฐานของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. การศึกษานี้ อาจจะเป็นข้อมูลให้กับบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการ ป้องกันปัญหาของการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการปรับตัวใน มหาวิทยาลัย เพื่อช่วยให้นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับตัวใน มหาวิทยาลัยที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative study) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่อาจนำไปใช้ประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ ทำให้ข้อมูลมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการป้องกันปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและจัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

2. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการใช้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีการทดสอบการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่มีหลายมิติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีหลายมิติของการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และอาจจะมีการตรวจจำนวนข้อคำถามของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เพื่อให้แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยมีจำนวนข้อคำถามเหมาะสมและมีมิติของแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัยครบถ้วน

3. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่อาจจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ทั้งปัจจัยภายในของบุคคล เช่น บุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ อัตลักษณ์ของตนเอง (self-concept) สุขภาพจิต เป็นต้น และปัจจัยภายนอกของบุคคล เช่น สุขภาพของนิสิต ความสัมพันธ์และลักษณะของครอบครัว เป็นต้น

4. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการกำหนดเวลาของการศึกษาที่อยู่ในภาคการศึกษาต้น อาจจะเป็นช่วงเวลาประมาณ 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา เพราะเป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาและเป็นช่วงที่นิสิตมีการศึกษาในรายวิชาต่างๆยังไม่มาก โดยอาจจะดูระยะเวลาของการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้ตอบแบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

5. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมีการศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในแต่ละช่วงที่นิสิตศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ ได้แก่ การศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคการศึกษาและแต่ละชั้นปี เพื่อให้ข้อมูลมีความละเอียดและนำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเดิม

รายการอ้างอิง

1. อภิญญา เกตุศิริ. การเปรียบเทียบลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนตามการรับรู้ของตนเองต่อการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2549.
2. Coleman JC, Glaros AG. Contemporary psychology and effective behavior. 5 ed. Scott, Foresman: Glenview, Ill.; 1983.
3. เปรมพร มั่นเสมอ. การปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
4. วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ. สุขวิทยาจิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2555.
5. พรธณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. 5 ed. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
6. วินิตรา นวลละออง. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 2555;57(2):225-34.
7. นันทชัตถ์ สกกุลพงศ์. สุขภาพจิตและปัญหาการปรับตัวของนิสิตแพทย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 2551;53(4):369-76.
8. วันเพ็ญ ชูรจิตต์วัฒนการ. การสำรวจสุขภาพจิตของนิสิตแพทย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 2540;42(2):88-100.
9. ชัยวัชร อภิวัตนสิริ, กฤติยา โสมเกษตริินทร์, กิตติศักดิ์ สุรประยูร, ไกรวุฒ เลื่อมประเสริฐ, นุชวดี วันแก้ว, ภากรณ์ หอมจำปา, et al. ความเครียด และการจัดการความเครียดของนักศึกษาแพทย์ชั้นคลินิก มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ศรีนครินทร์เวชสาร 2550;22(4):416-24.
10. จุฬาลักษณ์ รุ่งวิริยะพงษ์. การศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.
11. Weiten W, Lloyd MA, Dunn DS, Hammer EY. Psychology applied to modern life: adjustment in the 21st century. 9 ed. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning; 2009.
12. วราภรณ์ ตระกูลสฤณี. จิตวิทยาการปรับตัว. 2 ed. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ; 2545.

13. ทิวา มั่งน้อย. การเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนที่มีรูปแบบของการอธิบายต่างกัน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2535.
14. Selye H. The Stress of life. New York: Mcgraw-Hill; 1976.
15. Lazarus RS, Folkman S. Stress, appraisal, and coping. New York: Springer Pub.Co.; 1984.
16. วรินทร์ รามสูต. แหล่งความเครียดของนิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
17. Gurung RAR, Roethel-Wendorf A. Stress and mental health. In: Eshun S, Gurung RAR, editors. Culture and mental health : sociocultural influences, theory, and practice. Chichester, U.K. ; Malden, MA: Wiley-Blackwell; 2009. p. 35-53.
18. Nevid JS, Rathus SA. Psychology and the challenges of life : adjustment in the new millennium. 10 ed. Hoboken, N. J.: John Wiley & Sons; 2007.
19. ความแตกต่างของเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาที่มีต่อระดับความเครียด และการจัดการกับความเครียดของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [Internet]. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545 [cited วันที่ 7 กรกฎาคม 2556]. Available from: http://www.psy.chula.ac.th/eastwest/docs/research2002/research_02_06.pdf.
20. ลักขณา สรวิวัฒน์. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. 2 ed. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์; 2549.
21. กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. จิตวิทยาเพื่อชีวิตและการทำงาน. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ; 2552.
22. สุภาพรณ โคตรจรัส. รายงานการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2524.
23. ทานตะวัน อวิรุทธ์วรกุล. การปรับตัวผิดปกติ. In: มาโนช หล่อตระกูล และ ปราโมทย์ สุคนิษฐ์, editors. จิตเวชศาสตร์ รามาธิบดี. 3 ed. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล; 2555. p. 265-73.
24. ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2530.

25. บทสารคดีทางวิทยุ รายการ "จิตวิทยาเพื่อคุณ" โดยคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตอนที่ 109 การปรับตัวกับชีวิตมหาวิทยาลัย (นิสิตนักศึกษากับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย) [Internet]. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545 [cited วันที่ 11 มกราคม 2557]. Available from: <http://www.psy.chula.ac.th/psy/sarapsy/radio/radioset35.pdf>.
26. Duffy KG, Atwater E. Psychology for living : adjustment, growth, and behavior today. 8 ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson/Prentice Hall; 2005.
27. Greenberg JS. Comprehensive stress management 9ed. Boston, Mass: McGraw-Hill; 2006.
28. ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2530.
29. คันธมาศ ศิริภัทรประวัติ. ปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับการปรับตัวด้านสังคมของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
30. Steptoe A, Ayers S. Stress, health and illness. In: Sutton S, Baum A, Johnston M, editors. The SAGE handbook of health psychology. London SAGE Publications; 2004. p. 169-96.
31. อลิสา วัชรสินธุ์. ขั้นตอนการพัฒนาการของวัยรุ่น. In: บุรณี กาญจนถวัลย์, พีรพันธ์ ลีอนุญธวัชชัย, editors. พฤติกรรมมนุษย์และความผิดปกติทางจิต. 2 ed. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547. p. 33-8.
32. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์. พัฒนาการมนุษย์. 2 ed. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส; 2550.
33. Santrock JW. Human adjustment. Boston: McGraw-Hill; 2006.
34. วิโรจน์ อารีย์กุล. พัฒนาการทางด้านสังคมจิตวิทยาของวัยรุ่น. In: วิโรจน์ อารีย์กุล, editor. การดูแลสุขภาพและการให้คำแนะนำวัยรุ่น กรุงเทพฯ: กองกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และภาควิชาเวชศาสตร์ทหารและชุมชน วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า; 2553. p. 43-52.
35. Abdullah MC, Elias H, Mahyuddin R, Uli J. Adjustment amongst first year students in a Malaysian university. European Journal of Social Sciences. 2009;8(3):496-505.
36. Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R. Social support, self-esteem, and stress as predictors of adjustment to university among first-year undergraduates. Journal of College Student Development. 2007;48(3):259-74.

37. Dahlin M, Joneborg N, Runeson B. Stress and depression among medical students: a cross-sectional study. Blackwell Publishing Ltd Medical Education. 2005;39(6):594-604.
38. Shiraev E, Levy D. Cross-cultural psychology : critical thinking and contemporary applications. 3 ed. Boston, Ma: Pearson/Allyn and Bacon; 2007.
39. Eshun S, Gurung RAR. Introduction to culture and psychopathology. In: Eshun S, Gurung RAR, editors. Culture and mental health : sociocultural influences, theory, and practice. Chichester, U.K. ; Malden, MA: Wiley-Blackwell; 2009. p. 3-17.
40. ภิสสร อุมะวิชนี. วัฒนธรรม เพศ และรูปแบบการจัดการกับความขัดแย้ง: การเปรียบเทียบระหว่างนิสิตนักศึกษาไทยและอเมริกัน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2549.
41. สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. เพศภาวะกับสุขภาพจิต. วารสารสมาคมนักจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 2553;55(1):109-18.
42. DiMatteo MR, Martin LR. Health psychology. Boston: Allyn and Bacon; 2002.
43. Cohorn CA, Giuliano TA. Predictors of adjustment and institutional attachment in 1st- year college students. Psi Chi Journal of Undergraduate research. 1999;4(2):47-56.
44. Aryana M. Relationship between self-esteem and academic achievement amongst pre-university students. Journal of Applied Sciences. 2010;10(20):2474-7.
45. นันทินี ศุภมงคล. ความวิตกกังวล การสนับสนุนทางสังคมและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
46. มุทธา วัธนจิตต์. การเปรียบเทียบความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนแบบสหศึกษา และชายล้วนหรือหญิงล้วนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
47. อุษา แก้วกำกน. การวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประจำ: การศึกษาข้ามกรณี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.

48. Hegge M., Melcher P., Williams S. Hardiness, help-seeking behavior, and social support of baccalaureate nursing students. *Journal of Nursing Education*. 1999;38(4):179-82.
49. Holahan CJ, Valentiner DP, Moos RH. Parental support, coping strategies, and psychological adjustment: an integrative model with late adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*. 1995;24(6):633-48.
50. Wintre MG, Yaffe M. First-year students' adjustment to university life as a function of relationships with parents. *Journal of Adolescent research*. 2000;15(1):9-37.
51. กนกพร เรืองเพิ่มพูล, สุดา รongเมือง, พชรินทร์ นินทจันทร์. ลักษณะการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล. *รามาริบัติพยาบาลสาร*. 2554;17(3):478-92.
52. ชูชัย สมितिไกร. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.
53. จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2556 (ระบบทวิภาค) [Internet]. สำนักงานการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556 [cited วันที่ 7 กรกฎาคม 2556]. Available from: <https://www.reg.chula.ac.th>.
54. Dahmus S, Bernardin HJ. Student adaptation to college questionnaire. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*. 1992;25(3):139-42.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation) หน้า 1 / 5</p>
--	--

ชื่อโครงการวิจัย การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทำวิจัย

ชื่อ นายณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช
ที่อยู่ 798/3(3/3) อาคารณัฐภูมิ ถนนเจริญกรุง เขตสัมพันธวงศ์ แขวงตลาดน้อย
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10100
เบอร์โทรศัพท์ 083-7042291

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ เนื่องจากท่านเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านอ่านเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการวิจัย ในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เพิ่มเติม กรุณาซักถามจากผู้ทำวิจัยซึ่งจะเป็นผู้สามารถตอบคำถาม และให้ความกระจ่างแก่ท่าน

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อน และแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาอย่างเพียงพอในการตัดสินใจอย่างอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่า จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 2 / 5</p>
--	---

เหตุผลและความเป็นมา

การปรับตัวในมหาวิทยาลัย หมายถึง กระบวนการทางจิตใจของบุคคลในการจัดการกับความ ต้องการ ความกดดัน ความท้าทาย และปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะตนเองและสิ่งแวดล้อม บุคคลจะใช้กระบวนการนี้ในการบรรลุความต้องการและเป้าหมายของบุคคล การปรับตัวในมหาวิทยาลัย ที่สำคัญมี 4 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านการเรียน การปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านส่วนตัวและอารมณ์ การปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านสังคม และการปรับตัวในมหาวิทยาลัยด้านความผูกพันกับสถานศึกษาและความมุ่งมั่นในเป้าหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับนิสิต นักศึกษาที่เผชิญกับสถานการณ์ในการศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือเป็นอีกกลุ่มประชากรหนึ่งที่น่าจะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยตลอดช่วงเวลาในการศึกษา ดังนั้นการศึกษากการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพื่อให้ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาสุขภาพจิตและงานวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 307 คน

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 3 / 5</p>
--	---

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หากท่านตกลงเข้าร่วมการวิจัย จะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามมาให้ท่าน ซึ่งท่านจะต้องเป็นผู้ตอบแบบสอบถามและประเมินด้วยตนเอง แบบสอบถามประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มีข้อความจำนวน 10 ข้อ เพื่อทำการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.) ประเภทของโครงการที่สมัคร ภูมิลำเนา ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน การมีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพแพทย์ รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย ส่วนที่ 2 แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ข้อคำถามจำนวน 59 ข้อ โดยตลอดระยะเวลาที่ท่านอยู่ในโครงการวิจัยประมาณ 20 ถึง 25 นาที และท่านมีสิทธิไม่ตอบคำถามข้อใดๆที่ท่านไม่ต้องการตอบ

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อย คือ อาจจะทำให้ท่านเสียเวลาหรือไม่สะดวกระหว่างที่ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่ท่านอาจได้รับ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถทราบถึงการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของท่าน ซึ่งการปรับตัวในมหาวิทยาลัยเป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถใช้ในการจัดการกับความต้อการ ความกดดัน ความท้าทาย ความเครียดและปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ เพื่อให้เกิดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม และผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่แนวทางในการให้ข้อมูลการวางแผน กำหนดนโยบาย หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินการส่งเสริมการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมได้ต่อไป

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 4 / 5</p>
--	---

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านให้ข้อมูลของท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน แก่ผู้ทำวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้ท่านแจ้งผู้ทำวิจัยทราบถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านเข้าร่วมในโครงการวิจัย

อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัยและความรับผิดชอบของผู้ทำวิจัย

ในกรณีที่ท่านได้รับอันตรายใดๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย

ท่านสามารถติดต่อกับ ผู้ทำวิจัย คือ นายณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช หมายเลขโทรศัพท์ 083-704-2291 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

การเข้าร่วมและสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้วท่านสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลที่น่าจะไปสู่การเปิดเผยตัวท่าน จะได้รับการปกปิดและไม่เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อและที่อยู่ของท่านจะต้องได้รับการปกปิดอยู่เสมอ โดยจะใช้เฉพาะรหัสประจำโครงการวิจัยของท่าน

หากท่านต้องการยกเลิกการให้สิทธิ์ดังกล่าว ท่านสามารถแจ้ง หรือเขียนบันทึกขอยกเลิกการให้คำยินยอม โดยส่งไปที่ นายณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช

หากท่านขอยกเลิกการให้คำยินยอมหลังจากที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะไม่ถูกบันทึกเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามข้อมูลอื่นๆของท่านอาจถูกนำมาใช้ เพื่อประเมินผลการวิจัย และท่านจะไม่สามารถกลับมาเข้าร่วมในโครงการนี้ได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของท่านที่จำเป็นสำหรับใช้เพื่อการวิจัยไม่ได้ถูกบันทึก

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participation)</p> <p>หน้า 5 / 5</p>
--	---

สิทธิของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ท่านจะได้รับการอธิบายเกี่ยวกับระเบียบวิธีการของการวิจัย
3. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
4. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจจะได้รับจากการวิจัย
5. ท่านจะมีโอกาสในการซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. ท่านจะได้รับทราบว่าการยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถขอถอนตัวจากโครงการเมื่อไรก็ได้โดยผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยสามารถขอถอนตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น
7. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
8. ท่านจะได้โอกาสในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่หรือการหลอกลวง

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

.....

แบบสอบถามข้อมูลในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดเติมคำหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับท่าน

เพศ ชาย 1.

หญิง 2.

อายุ..... ปี

ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX.).....

ประเภทของโครงการที่เข้าศึกษา

โครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) 1.

โครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท (CPIRD) 2.

โครงการผลิตแพทย์หนึ่งอำเภอหนึ่งทุน (ODOD) 3.

ภูมิลำเนา

จังหวัดกรุงเทพมหานคร 1. ปริมณฑล (โปรดระบุ)..... 2.

ภาคเหนือ 3. ภาคกลาง 4. ภาคใต้ 5.

ภาคตะวันตก 6. ภาคตะวันออก 7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8.

อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 9.

ประเภทของโรงเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนชายล้วน 1.

โรงเรียนหญิงล้วน 2.

โรงเรียนสหศึกษา 3.

ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

บ้านของตนเอง 1. อาศัยอยู่กับญาติ 2. หอพักของมหาวิทยาลัย 3.

หอพักนอกมหาวิทยาลัย 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 5.

ลักษณะของครอบครัว อาชีพของบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว

มีคนประกอบอาชีพแพทย์ 1.

ไม่มีคนประกอบอาชีพแพทย์ 2.

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

น้อยกว่า 15,000 บาท 1. 15,001 บาท ถึง 30,000 บาท 2.

30,001 บาท ถึง 50,000 บาท 3. 50,001 บาท ถึง 100,000 บาท 4.

มากกว่า 100,000 บาท 5.

การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย

ไม่เคยทำ 1.

เล็กน้อย 2.

ปานกลาง 3.

มาก 4.

ตอนที่ 2 แบบประเมินการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (The Student Adaptation to College Questionnaire)

แบบประเมินตนเอง

คำแนะนำในการตอบ

กรุณาอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างรอบคอบแล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อตรงกับตัวท่านมากน้อยเพียงใด ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด แต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด

ข้อความ	ไม่ตรงเลย	ไม่ค่อยตรง	ตรง	ตรงมาก
1. ฉันรู้สึกว่าการปรับตัวเข้ากับบรรยากาศของมหาวิทยาลัยได้ดี	1	2	3	4
2. ฉันรู้สึกตึงเครียดหรือวิตกกังวลในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
3. ฉันติดตามการเรียนได้ทัน	1	2	3	4
4. ฉันได้รู้จักคนมากมายและมีเพื่อนมากมายเมื่อมาเรียนที่นี่	1	2	3	4
5. ฉันเรียนในระดับมหาวิทยาลัยอย่างมีเป้าหมาย	1	2	3	4
6. ฉันรู้สึกเศร้าและหงุดหงิดมากช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
7. ฉันปรับตัวเข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัยได้ดี	1	2	3	4
8. เวลาสอบ ฉันมักทำข้อสอบได้ไม่ดี	1	2	3	4
9. ฉันรู้สึกเหนื่อยมากในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
10. การต้องพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบตนเองไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับฉัน	1	2	3	4
11. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับระดับการเรียนที่ทำได้ขณะนี้	1	2	3	4
12. ฉันติดต่อกับอาจารย์ได้เป็นอย่างดีทั้งในชั่วโมงเรียนและนอกชั่วโมงเรียน	1	2	3	4
13. ฉันคิดว่าฉันตัดสินใจถูกแล้วที่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
14. ฉันคิดว่าฉันตัดสินใจถูกแล้วที่มาเรียนที่นี่	1	2	3	4

ข้อความ	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ตรง	ตรง มาก
15. ฉันไม่ได้ขยันเรียนอย่างที่ฉันควรจะทำ	1	2	3	4
16. ฉันมีเพื่อนที่สนิทหลายคนที่นี่มหาวิทยาลัยนี้	1	2	3	4
17. ฉันมีเป้าหมายในการเรียนในมหาวิทยาลัย อย่างชัดเจน	1	2	3	4
18. ฉันควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ไม่ค่อยดีในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
19. ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่เก่งพอในวิชาที่เรียนอยู่ขณะนี้	1	2	3	4
20. ความเหงาเป็นปัญหาอย่างหนึ่งของฉันในขณะนี้	1	2	3	4
21. ฉันรู้สึกว่าฉันควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับ ตนเองที่นี่มหาวิทยาลัยได้ดี	1	2	3	4
22. ฉันปวดหัวบ่อย ๆ ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
23. ฉันไม่มีแรงจูงใจในการเรียนหนังสือเท่าใดนัก ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
24. ฉันพอใจที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มี ในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
25. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันกำลังคิดใคร่ครวญ ว่า ฉันควรไปขอคำแนะนำจากบุคคลที่ฉันไว้วางใจและ เชื่อถือดีหรือไม่	1	2	3	4
26. ฉันเริ่มสงสัยเกี่ยวกับคุณค่าของการศึกษาใน ระดับมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
27. ฉันเข้ากับเพื่อนร่วมสาขาวิชาของฉันได้ดี	1	2	3	4
28. ฉันอยากเรียนที่มหาวิทยาลัยอื่นมากกว่าที่นี่	1	2	3	4
29. ฉันพอใจกับวิชาที่เปิดสอนทั้งด้าน ความหลากหลายและจำนวนวิชาที่เปิดสอนใน มหาวิทยาลัย	1	2	3	4
30. ฉันรู้สึกว่าฉันมีทักษะทางด้านสังคมเพียงพอที่จะ เข้ากับคนอื่นในมหาวิทยาลัยได้	1	2	3	4

ข้อความ	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ตรง	ตรง มาก
31. ฉันโกรธง่ายเกินไปในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
32. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน	1	2	3	4
33. ฉันนอนไม่ค่อยหลับ	1	2	3	4
34. ผลการเรียนของฉันไม่ค่อยดีนักเมื่อเทียบกับความพยายามที่ทำได้	1	2	3	4
35. ฉันรู้สึกอึดอัดใจกับเพื่อนในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
36. ฉันเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4
37. บางครั้งความคิดของฉันสับสนได้ง่าย	1	2	3	4
38. ฉันพอใจกับการที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
39. ฉันคาดหวังว่าจะอยู่เรียนที่นี่ จนจบได้รับปริญญาตรี	1	2	3	4
40. ฉันเข้ากับเพื่อนต่างเพศไม่ค่อยได้	1	2	3	4
41. ฉันกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนที่นี่	1	2	3	4
42. ฉันรู้สึกเหงามากในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	1	2	3	4
43. ฉันรู้สึกว่าขณะนี้ ฉันมีปัญหาอย่างมากกับการเริ่มต้นทำการบ้าน	1	2	3	4
44. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันแบ่งเวลาในการเรียนได้ไม่ค่อยดีนัก	1	2	3	4
45. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับการเรียนในเทอมนี้	1	2	3	4
46. ฉันคิดว่าตนเองมีสุขภาพดี	1	2	3	4
47. ฉันรู้สึกว่าฉันแตกต่างจากเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัยและแตกต่างในลักษณะที่ฉันไม่ชอบ	1	2	3	4
48. สิ่งที่น่าสนใจส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียนในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4

ข้อความ	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ตรง	ตรง มาก
49. ช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันคิดอย่างยิ่งว่า จะย้ายไปเรียนที่อื่น	1	2	3	4
50. ช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันคิดอย่างยิ่งว่าฉันควร จะลาออกจากมหาวิทยาลัยและเลิกเรียนเลยดีกว่า	1	2	3	4
51. ฉันคิดว่าฉันควรจะพักการเรียนชั่วคราวแล้ว ค่อยกลับมาเรียนใหม่	1	2	3	4
52. ฉันมีเพื่อนที่สามารถเล่าปัญหาต่างๆ ให้ฟังได้	1	2	3	4
53. ฉันรู้สึกลำบากอย่างยิ่งในการจัดการกับ ความเครียดที่ฉันต้องเผชิญในมหาวิทยาลัย	1	2	3	4
54. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตทางสังคมที่มหาวิทยาลัย	1	2	3	4
55. ฉันรู้สึกมั่นใจว่าฉันจะสามารถจัดการกับปัญหา และความท้าทายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตใน มหาวิทยาลัยได้อย่างดี	1	2	3	4
56. ฉันรู้สึกอึดอัดใจกับอาจารย์ที่สอนบางวิชา	1	2	3	4
57. ฉันไม่ชอบกิจกรรมประชุมเชียร์	1	2	3	4
58. ฉันชอบประเพณีการต้อนรับน้องใหม่ และเห็นว่า เป็นสิ่งที่ควรธำรงไว้	1	2	3	4
59. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ฉันคิดใคร่ครวญว่าฉัน ควรไปขอคำปรึกษาจากศูนย์การปรึกษาและแนะแนว ของมหาวิทยาลัย หรือไปหานักจิตวิทยา/จิตแพทย์ดี หรือไม่	1	2	3	4

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายณัฐวุฒิ นามสกุล ศรีวัฒนาวานิช

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2532 จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันอายุ 25 ปี

พ.ศ. 2554

สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน

เข้าศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY